

TIPKIBASIM

KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ
SAYI: 41

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ
HAZİRAN 2021

İÇİNDEKİLER

Çocuklar Ülkesi.....	3
Benim Çocuk Ülkemin Kuralları	5
Çocukistan	6
Oyun Dünyası	7
Çocuk Dünyası	8
Kafamın İçindeki Dünya	9
Hayalimdeki Dünya	10
Ya Tutarsa	11
Parayı Veren Düdüğü Çalar	12
Benim Dünyam	13
Güçlü Çocuklar, Mutlu Yarınlar	14
Çocukların Var Ettiği Yeni Bir Dünya	17
Üç Fidan ve Üç Kız Kardeş	18
Doğa Sevgisi	20
Temiz Ülkesi	21
Puslu Kıtalar Atlası	22
Ölü Ozanlar Derneği	24
Gün Sonu	25
Kırmızı Pazartesi	26
Kedi ve Köpeğin Çekişmesi	28
Bazen	30
Kırmızı Böcek	32
Ölümün Ağzından Kitap Hırsızının Hikâyesi.....	34
Bir İdam Mahkûmunun Son Günü.....	37
Acımak.....	39
Leyla'nın Evi	40
Hayattaki Sınavlar ve Engellerimiz.....	42
Gün Doğumu Öncesi	44
Frankenstein ya da Modern Prometheus	45
411	47
Düşünmenin Bedeli	50
Türk Kadın Lider "Türkan Saylan"	52

ÖN SÖZ

Yazı yazmaya başlarken önce önümüze edebiyatın o büyüğü kapısı açılır. Kapıyı bir kez araladı mı insan, bir daha asla kapatmak istemez. İçimizden geçenleri ve yaratıcı gücümüzü yazıya aktarırız. Yazı yazarken bazen kendi dünyamızda hayallere dalar, belki de konuşurken dile getiremediğimiz birçok şeyi ortaya koyabiliriz. İnsan yazarken hem hayal gücünü geliştirir hem de kendi gücünü keşfedebilir. Duygularımızı, düşüncelerimizi hayallerimizi ancak yazarak ölümsüz kılabiliriz. Bir kere yazmaya başladı mı insan, zaten gerisi çorap söküğü gibi gelir. Yazı artık bizim için bir tutku, çağlayan bir şelale gibi olur.

Özel Ege Lisesi

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

ÇOCUKLAR ÜLKESİ

Merhaba! Çocukların dünyasına hoş geldiniz. Ben Çocuk Dünyası'nın başkanı. Bugün sizlere Çocuk Dünyası' nı tanıtacağım. Sizler Çocuk Dünyası olarak biliyorsunuz ama ülkemizin bir diğer adı da Çocuklar Ülkesi.

Çocuklar Ülkesi' nde her şey rengârenktir. Eğer burada bir parka giderseniz parkın etrafının her renkte çiçeklerle çevrilmiş olduğunu ya da bir okula gittiğinizde okuldaki sıraların mor, mavi, sarı, pembe veya yeşil olduğunu görebilirsiniz. Bir mağazaya gittiğinizde rengarenk şeyler bulabilirsiniz. Örneğin pembe bir kitap, mor bir silgi, kırmızı bir cetvel ya da gökkuşağı desenli bir bant. Bir okul mağazasına gittiğinizde de her renkte okul forması bulabilirsiniz.

Çocuklar Ülkesi' nde çocuklar çok iyi eğitim alırlar. Okullardaki dersler çok eğlencelidir. Çocuklar her gün okula gitmek için can atarlar. Okullarda düzenli olarak okul gezileri yapılır. Böylece çocuklar, müzeleri ve tarihi yerleri gezip öğrenmiş olurlar. Okullarda çocukların iletişim becerilerini geliştirmeleri ve yeni şeyler öğrenebilmeleri için yıllık projeler verilir. Çocukların okuma alışkanlığı kazanması için okullarda her hafta kitap sınavı yapılır. Yaz tatilinde ise çocuklar, okudukları kitapları bir kâğıda yazarlar ve tatil bittiğinde öğretmenlerine verirler. Böylece çocuklar yaz tatilinde de kitap okumaktan kopmamış olurlar. Her yıl çocukların okuması için bir kitap seçilir ve çocuklar kitabın yazarıyla söyleşi yaparlar. Çocukların spor yapmaları gelişimleri için önemli olduğundan, çocukların haftada üç gün beden eğitimi dersleri olur.

Çocuklar Ülkesi' nde yabancı dil eğitimi de verilir. Her çocuk en az iki yabancı dil dersi görür. Çocuklar okullarda İngilizce dersleri görürler. İkinci yabancı dili ise kendileri seçerler. Ülkemizde her dil için kurslar bulunmaktadır.

Film ve dizi izlemek hayal gücünü geliştirdiği için ülkemizde her diziyi ve filmi bulabilirsiniz. Örneğin normal dünyada saatlerce arayıp bulamadığınız bir Japon dizisi, burada internete yazdığınız anda hemen karşınıza çıkar. Çocuklar Ülkesi' nde her hafta sonu çeşitli etkinlikler yapılır. Örneğin kendi zevkinize göre bir tişört tasarlayabilir, kurabiyeler yapıp onlara değişik şekiller verebilir ya da bir pasta yapıp süsleyebilirsiniz.

Deniz TELOĞLU 5-C

BENİM ÇOCUK ÜLKEMİN KURALLARI

Merhaba, ben Doğa Bildirici. Bana çocuklar için bir yetki verildi. Bu yetki sayesinde çocuklara haklar, yenilikler, kanunlar, yasaklar ve hayal edilebilecek bazı şeyler getirebilirim.

Ben en başta bu yetki ile çocuk kitaplarını ücretsiz yapmak istedim ve yaptım. Bunu seçmemin nedeni çocukların hayal gücünü geliştiren kitapların, eğlence kaynaklarımızın paralı olmasının kötü bir fikir olduğunu düşündüm. Çünkü çocuklar kitaplar ile büyür, ben kitaplarımı arkadaş gibi görürüm ve arkadaşımın paralı olması bence biraz kötü bir durum.

Çocuklara özgü eğitici ve öğretici bir şekilde hazırlanmış gezi turları oluşturulmasını istedim. Çünkü çocukların çeşitli varlıkları ilgi çekici bulduğunu düşünüyorum. Bu varlık, ister canlı ister de cansız olsun bunları incelemek çoğu çocuğun sevdiği bir aktivite.

Getirmek istediğim bir diğer yenilik ise her okulda ufak bilim köşeleri olması. Yine kendimden yola çıkarak çocukların bilim köşelerini seveceğini düşünüyorum.

Çocuklar için getirmek istediğim bir diğer yenilik ise yaşadığımız ülkede "Çocuk Meslek Tanıma Günü" diye bir gün olması. Meslek Tanıma Günü kapsamında meslekler tanıtımlarının yapıldığı ve çocukların bir gün boyunca yapmak istedikleri meslek sahipleriyle bir arada olmaları sağlanır. Ayrıca bence uzaktan eğitim döneminde interneti olmayan çocukların hepsini internet ve derse girebilecekleri teknolojik bir araç hediye edilmesi çok mantıklı olur. Çünkü internetleri olmadığı için derslerini takip edemeyen ve derslerinden geri kalan pek çok çocuk var. Bu çok üzücü bir durum, çünkü öğrenmek herkesin hakkı.

Diğer isteğim ise okulların çok fazla ödev vermemesi. Çünkü bu şekilde olunca ödevler çok yoğun oluyor ve çocuklar eğlenemiyor. Sürekli ödev yaptıkları için çok sıkılıyor. İstedğim bir başka şeyse çocuklar için el işi ve becerileri kurslarının artması çünkü çoğu çocuk el işiyle uğraşmayı seviyor. Ve bence el işi boş vakti doldurmak için çok iyi bir aktivite aynı zamanda beceri. Beni bir çocuk olarak isteklerim ve getireceğim yenilikler bunlar. Yeniliklerimi sizlerle paylaşmama izin verdiğiniz ve okuduğunuz için teşekkürler.

Doğa BİLDİRİCİ 5-C

ÇOCUKİSTAN

Bir yerlerde sadece çocukların yaşadığı ve yarattığı bir dünya varmış. Bu dünyanın adı Çocukistan imiş. Orada savaş, asker vesaire yoktur. Her şey sevgiyle ve konuşarak çözülür.

Bu ülkede birçok para birimi vardır:

- ✚ Sarılma
- ✚ Bilgi
- ✚ İltifat
- ✚ Yardım gibi

Orada olaylar şöyle gerçekleşir:

- ✚ Çocuklar hep mutludur ve her türlü imkân çok geniştir.
- ✚ Çocuklar çalışmaz, robotlar çalışır, üretim için. Çocuklar sadece eğlenir ve okula gider.
- ✚ Okullarda ödev verilmez ve bütün bilgiler oyunla verilir.
- ✚ Her çocuğun gökyüzünde bir yıldız vardır ve yıldız hangi çocuğa aitse yıldız o çocuğun adı verilir.
- ✚ Çocuklar ağaçların içinde, yemyeşil çimenlerin üstündeki ahşap evlerde yaşar.
- ✚ Evlerin ortasında çocukların bulunduğu boş bir alan vardır. Çocuklar bu alanda her gün oyun oynarlar. Silah gibi oyuncaklar yoktur.
- ✚ Dünyanın her yerinden gelen çocuklar kardeş olur. Birbirlerine kendi dillerini öğretir.
- ✚ Çocuklar istedikleri sanatı yaparlar, istedikleri müzik aletini çalabilirler. Kurdukları orkestra ile hep konserler verirler. Bu orkestranın adı Çocuk Filofası' dır.
- ✚ Bütün çocuklar aynı okulda okur ve ödevlerinde birbirlerine hep yardım ederler.
- ✚ Her yerdeki çocuklar birbirlerine hediye paketi gönderirler.
- ✚ Bütün çocuklar bebekçe konuşur.
- ✚ Herkese saygılı olmak dışında kural yoktur.
- ✚ Çocukların çok mutlu olması için çok şeye ihtiyaçları yoktur. Sadece sevgi ve saygı ile davranırsak herkes mutlu olur.

Çocukların dünyası çocuklar gibi çok güzeldir.

Irmak ARI 5-C

OYUN DÜNYASI

Hepinize merhaba çocuklar. Bugün sizlere "Oyun Dünyası" adlı bir hikâye okuyacağım. Bu masal çocukların kurduğu yeni bir dünya ile ilgili. Haydi başlayalım. Bir kız çocuğu tüm dünyayı sıkıcı bulmaya başlamıştı. Sadece o değil, kızın sınıf arkadaşları da onunla aynı fikirdeydi. Onlar bu sıkıntılarını karşı bir olmuşlar, adlarına da "5-C Oyuncuları" demişlerdi. 5-C Oyuncuları'nın en büyük hayali sadece çocukların girebildiği özel bir dünya yaratmaktı. Bunun üzerine tüm dünya çocuklarına haber salmışlar. Bir ritüele inanmaya başlamışlardı. İnançlarına göre her yeni bir bebek doğduğunda onların dünyası oluşmaya başlıyordu. Yüz bebek doğmuş bir işaret olmamıştı, bin bebek doğmuş yine bir şey olmamıştı 5-C Oyuncuları artık umutlarını kaybetmeye başlamışken bir milyonuncu bebek doğmuş, o zaman dünyadaki tüm çocuklar bir anda gökyüzüne çıkmış ve sadece onların girebildiği bir yer oluşmuştu. Bu dünyada her şey şekerden, çikolatadan ve benzeri abur cuburlardan oluşuyordu. Bu arada adlarını da Oyun Dünyası koymuşlar ve başkanlarını en iyi oyun oynayanlar arasından seçmişlerdi. Oyun Dünyası'nın ilk başkanı da 5-C Oyuncuları'nı kuran Irmak olmuştu. Irmak artık büyümeye başlamıştı, o yüzden bazı kurallar koyma gereği duymuştu. Kurallar şunlardı:

1. Her çocuğun bir meslek gibi görevi olacak.
2. Çocukların görevleri istekleri ve yetenekli oldukları alana göre verilecek.
3. Ev ödevi verilmeyecek, ders dinleme yeri okul olacak.
4. Başkasının evi yenmeyecek.
5. Çocuklar onlardan daha büyük çocuklardan eğitim alacak.
6. Her şey oyun şeklinde öğretilecek.
7. En bilge kişi en küçük olarak kabul edilecek çünkü küçüklerin yapabileceklerinin bir sınırı yoktur.
8. Hiç kimse hiç kimseye yasak koyamaz.
9. Herkes en iyi şekilde bakılır.
10. Ödemeler para yerine kahkaha ile olacak.

İşte kurallar bunlarmış. Kurallar tüm çocuklar tarafından kabul edilmiş. Bu sayede çocuklar aslında kuralların çok kötü olmadığını anlamıştı. Bu kuralları hepsi sevmişti. Onlar ailelerini endişelendirmemek için gündüzleri normal dünyalarında kalıp gece olunca Oyun Dünyası'na gidiyorlardı. O yüzden Irmak bu kuralları evde yazmıştı. Irmak'ın annesi o zamanki "Cumhurbaşkanı" ydı. Annesi Irmak'ın yazdıklarını bulduğunda çocukların bu dünyayı değiştirebileceğini fark edip Çocuk Meclisleri kurdu. Buldukları şehirdeki Çocuk Meclisinin ilk üyeleri de 5-C Oyuncuları olmuştu. Irmak büyüdüğünde Oyun Dünyası'nın sadece bir oyun olduğunu ve dünya çocuklarının sınıf arkadaşlarından ibaret olduğunu anlayarak çocukların onunki gibi yeni hayaller kurabilmeleri için güzel kitap, hikâye, masallar yazmaya başladı.

Evet, çocuklar hikâyemiz burada sona erdi. Siz de aynı Irmak gibi hayal kurun, kurduğunuz hayallere sınırsız tutunun. Dersimiz sona erdi umuyorum ki hikâyeyi beğenmişsinizdir.

Irmak YILMAZ 5-C

ÇOCUK DÜNYASI

Merhaba Dünyalılar, hayır biz uzaylı değiliz. Ama biz ve sizin aranızda çok önemli bir farklılık var. Biz kendi dünyamızda yaşıyoruz yani Çocuk Dünyası'nda. Sanırım siz şu an 2021'desiniz, yani siz %2 oranda görülebilen ve geçmişte yaşayan kısımdansınız.

Çoğu çocuk ve çocuklarının gitmesine göz yumamayan ebeveynlerle birlikte 2098 yılında üstün zekâya sahip olan çocukların bir araya gelip küçücük bir yapay gök taşı üretmesiyle başladı her şey. Önce çocuklar gök taşı üretti, sonra bu gök taşı büyütebilecek bir alet ürettiler, son olarak ise bu alet sayesinde göktaşını büyüttük ve çeşitli şeyler deneyerek 3080 yılına ulaştık. Tabi sizin tabirinize göre 3080 yılındayız. Bizlere göre bugün "çocuklar her şeyi başarır" günü. Alexander Harry Makro adlı üstün zekâ olan bir öğrenci geçen sene çeşitli araştırmalar yaptı. Verilere göre Dünyanız şu an berbat durumda. Doğal afetler, virüsler, tedavisi olmayan hastalıklar, dinozorlar (Nesilleri çok detaylı ve mümkün olmayacak bir nedene sahip olarak tekrar başladı.) dışarıda gezen canavarlar... Ama şu an siz bunların hiçbirini yaşamadınız. Bu arada filmlerde izlediğiniz tüm karakterler doğru. Örneğin Harry Potter ama geçen günlerde Ron'u kaybettik.

Neyse, bizim Dünyamız üçe bölünüyor. Çocuklar, bilim ve ebeveynler. Doğal olarak çoğunluk çocuk ama diğer gezegenlerde ve uydularda yaşanan olayları takip edebilmek için bilim de gezegenimizde çok büyük yer kaplar. "Nasıl ihtiyaçlarınızı karşılıyorsunuz?" dediğinizi duyar gibiyim. Öncelikle su konusundan söz edeyim, toplar yaptık ve içine suyu hapsettik. Zaten artık

sizin Dünya'nızda da öyle. Yemeği gezegenimizde üretilen özel bir ağaçtan sağlıyoruz. Ağacımızın ismi zamburavak. Bu ağaçta rengarenk meyve ve sebzeler yetişiyor. Burada bir sürü ağaç var. En çok zeytin, zamburavak ve sedir ağaçları yetişiyor. Ayrıca bütün evlerde beş oda var. Her bir evin bir odasında oyun oynamanızı ve rahatlamanızı sağlayabilecek odalar yer alıyor. Sanat anlamında çok geliştik; heykeltçilik, ebru, müzik bu sanatlara örnek verilebilir. Ama burada hiç televizyon yok. Çünkü bakanlık televizyonun çocukların sağlığını kötü yönde etkileyebileceğini tespit etti. En azından tiyatro oyunları oynatılabiliyor.

Yani anlayacağınız, burada hem iyi hem kötü şeyler var. İsteyenler buraya geldi, isteyenler diğer yeri tercih etti. Siz çok şanslısınız çünkü burayı az çok tanımış olduğunuz için gelecekte bir seçim yapmak zorunda kaldığınızda daha iyi karar verebilirsiniz. Geçmişe görüşürüz.

Alara PELİT 5 - D

KAFAMIN İÇİNDEKİ DÜNYA

Arkadaşlarımızla birlikte okul parkında konuşuyorduk. Birden bir konu açıldı.

Duru: Dün akşam haberlerde çocukların marifetleri hakkında konuşuluyordu. Çocuklar, hayal gücü yüksek ve yaratıcı bireyler olduklarından birçok oyunu, oyuncacı hatta birçok hayat kurtaran şeyi kendi hayal güçleriyle yapmıştır. Birden "Acaba bizler yani çocuklar, kendi dünyamızı yaratsak nasıl olurdu?" dedi.

Alara: Herhalde her taraf oyuncaklarla, boyama sayfaları ve abur cuburlarla kaplı olurdu.

Mira: Bir de kesinlikle hiç sebze olmazdı.

Aysu: Ben olsaydım çocuk dünyasının her yerini jelibonlar, şekerler, oyuncaklar, çikolatalar ve Barbie bebeklerle kaplardım...

Hepimiz düşüncelerimizi paylaştık. Bir an sessizlik oldu. O sessizlikte herkes kendi kafasının içine bir yolculuk yaptı. Benim kafamın içi aynen şöyleydi:

Yukarı baktığınızda bembeyaz bulutlar, aşağı baktığınızda çeşitli şekerlerle kaplı kayalar, taşlar, sağa baktığımızda kurabiye ev, sola baktığımızda ise Barbie bebekler için küçük evcikler vardı. Havada hafif sis vardı. Bu sis aynen şeker gibi kokuyordu. Birden yağmur başladı. Tabii havadan su değil, en sevdiğim aromalarda jelibonlar

yağyordu. En sevdiğim jelibon aromaları; çilekli, elmalı, kivili ve ananaslıydı. Arada bir buz parçaları yerine oyuncaklar damlıyordu. Ben de haylazlık yapıp dilimi, bulutlara doğru uzatıyordum ki jelibonları yiyeyim. Ama bu haylazlığı sadece ben yapmıyordum. Herkes dilini uzatıp jelibonları yiyordu. Arkadaşarımla birlikte jelibon topu savaşı bile yapıyorduk. Tam jelibon yağmuru bittiğinde annem beni akşam yemeğine çağırdı. Akşam yemeğinde, en sevdiğim yemek olan kuru fasulye ve pilav vardı. Yanında da içecek olarak mis gibi bir ayran ve üstünde bir parça nane vardı. Yemeği yedikten sonra hemen çilekli diş macunu ile dişimi fırçalayıp meyankökünden yapılmış yatağıma yatmıştım. Uyumadan önce kuzuları saymadım ama kuzu yerine lolipopları saymıştım. Ve güzelce uykuya daldım.

Aniden zil çaldı. Hepimiz yerimizden zıpladık ve hemen sınıfımıza gittik. Sıradaki dersimiz Türkçe dersiydi. Kitaplarımızı çıkardık ve derse başladık.

Aysu TURAN 5-D

HAYALİMDEKİ DÜNYA

Benim dünyam insanların özgürce yaşayabildiği, kendilerini rahatça anlatabildiği bir dünya olurdu. Eğlenceyi unutmazdım, herkesin eğlenebileceği bir dünya olurdu.

Çok sayıda fabrika açardım. Bu fabrikada üretilen ürünlerin birçoğunu ihtiyacı olanlara bedavaya dağıtırdım. Böylelikle yeni iş olanakları yaratmış olurum. Her yere basketbol, futbol ve voleybol sahaları açardım ve insanları spor yapmaya teşvik ederdim. Eğlence için ulaşımı hız treni ile yapardım. Ağaçlar diker ve ağaç evler yapardım, böylece ormanları arttırmış ve toplumun yerleşebileceği evler meydana getirirdim. Su kaynaklarının tüketimini azaltmak için su arıtma tesisleri kurar ve su kaynaklarını artırırdım. Okulların hepsine bağış yapardım. Okulları daha eğlenceli hale getirmeye çalışırdım. Her yıl insanların mutlu olup olmadığını kontrol eder eğer değilse neden mutlu olmadıklarını ne yaparsam mutlu olabileceklerini bulmaya çalışırdım. Evleri legolardan yapardım. İnsan boyunda robot lego figürler yapardım, bu lego robot figürler ise halka hizmet ederdi. Dünyanın çevresini saran bir yüzme havuzu yapardım. Her ay yardım amacıyla en iyi lego yarışması yapardım. Hastalıklara çareler arardım böylece salgınlar ve bulaşıcı hastalıklar olmazdı. Hayvanat bahçesi yapmazdım çünkü hayvanların doğal ortamlarında yaşamalarını isterdim. Hayvanat bahçesi yerine insanların, temiz tutma ve içindeki hayvanlara zarar vermemek şartıyla, ormana gitmelerini isterdim.

Sonuç olarak insanların özgürce yaşadığı, eğlendiği, ormanların çok olduğu ve hayvanların rahatça yaşayabildiği bir dünya isterdim.

Barış GENCER 5-D

"YA TUTARSA?" FIKRASININ GÜNÜMÜZE UYARLANMIŞ HÂLİ

Nasrettin Hoca bir gün köy imamı olmaktan sıkılmış ve öğretmen olmaya karar vermiş. Çocuklara kendinde olan bilgiyi öğretmek istiyormuş. Bir okulda işe başlamış. Şansa bak ki işe başladıktan yaklaşık bir ay sonra tüm dünyada bir pandemi başlamış. Öğrencilerin risk yüzünden okula gelemediğini gören Hoca, bir çözüm bulmaya karar vermiş. Öğrencilere eğitim vermek istiyormuş. Aklına bilgisayarlardaki internet gelmiş. Bilgisayardan arkadaşıyla konuştuğunu hatırlayıp bilgisayar üzerinden ders verebileceğini düşünmüş. Öğrencileri başlattığı aramaya davet etmiş ve derse başlamış. Hoca'nın bu yaptığını gören veliler ve öğretmenler Hoca'ya sormuşlar, "Hoca, Hoca hiç bilgisayardan ders yapılır mı?" Hoca da demiş ki "Ya yapılırsa?"

Çınar MEMİŞ 5-B

"PARAYI VEREN DÜDÜĞÜ ÇALAR" FIKRASININ GÜNÜMÜZE UYARLANMIŞ HÂLİ

Yıl 2021, tüm dünyada etkili olan bir virüs ortaya çıkmış. Nasreddin Hoca da bu virüse yakalanmış. Hastalığın ilacını devlet insanlara ücretsiz dağıtıyormuş. Hoca da ilacı kullanmış ve iyileşmiş. Günlerden bir gün ülkeye aşı gelmiş. Bunu duyan hoca hemen hastaneye gitmiş. Sıra kendisine gelince hoca doktorun yanına gitmiş ve aşı olmak istediğini söylemiş. Doktor "Hocam aşı özel bir aşı ve ücretli." demiş. "Nasıl yani şimdi ben param yok diye aşı olamayacak mıyım?" demiş hoca. Doktor "Üzgünüm hocam ama parayı veren aşı olur." demiş.

Egemen Bulut KARA 5-B

BENİM DÜNYAM

Tarih: 04.03.2021

Sevgili Günlük,

Bugün hayatımda çok özel bir gündü. Nedeni ise kendi dünyamı yaratmış olmamdı. Oyunlardan bahsetmiyorum. O zaman anlatmaya başlıyorum:

Odamda oturup pencereden dışarıyı izliyordum. Saat sabahın altısıydı. Çok erken biliyorum ama uyuyamamıştım. Bir kâbus görmüştüm. Kâbusumda Dünyalılar Dünya'ya iyi bakmıyor diye Uzaylılar her şeyi elimizden alıyordu. Korkuyla uyandım. Dışarıda ayakları çıplak, yağmur yağdıkça düş alan çocuklar vardı. Onlara çok acıdım ve aklıma çocuklara

ait bir "Yeni Dünya" yaratma fikri geldi. Günlüğümde bahsetmiştim, iki hafta önce büyücü olduğumu öğrenmiştim ve gerçekten büyü yapabiliyordum! Kendi yarattığım büyüler gibi, aklına gelen şeyin var olmasına "Masirtna" diyordum mesela. Şöyle bir şey vardı ki büyüü sadece gerçekten ihtiyacım olduğunda kullanabiliyordum.

Görünmezlik pelerinine sarılarak arka bahçeye çıktım, asamı çıkarttım ve "Masirtna!" diye bağırdım. Aklımdan ışınlanan bir uzay mekiği geçti ve karşımdaydı. Birkaç arkadaşımı da çağırdım ve onları da büyücü yaptım. Onlar da sadece gerektiği zaman büyü yapabileceklerdi. Dünya'dan kalkışı gerçekleştirdik ve çocuklara uygun bir gezegen aramaya başladık. Karşımıza bir gezegen çıktı. Sanki Dünya'nın ikiziydi. Güneş Sistemi'nin içinde olan bir gezegendi. Hatta Dünya'ya çok yakındı, bu yüzden geceleri o gezegende yaşayanlar Ay'ı görebiliyordu ve Ay, bir yansıtıcı olarak o gezegende de iş görüyordu. Tek sıkıntı, gezegenin adı neydi? Aklımda bir isim vardı "Yıldız Gezegeni".

Gezegene inişi gerçekleştirdik ve arkadaşlarım ile aynı anda zamanı durdurduk. Zamanı durdurduk çünkü tüm çocukları Yıldız Gezegeni' ne getirmemiz gerekiyordu. Burası ülke olmayacaktı. Konuşulan diller şu şekilde olacaktı: Ana diller Türkçe ve İngilizce, ek olarak konuşulan diller ise Almanca, Fransızca ve Korece olacaktı. Büyü sayesinde herkes bu dilleri akıcı olarak konuşabilecekti. Aradan birkaç saat geçmişti ve büyüyle bütün çocukları ancak toplayabilmiştik. Ülke yerleşmişti ve artık biz yarı Dünyalı, yarı Yıldızlıydık. Ailelerimizi almayacaktık çünkü ailelerimiz Dünya'da büyümüşlerdi. Biz Yıldızlılar olarak büyüyecektik ve daima eşit bir Yıldızlı olacaktık. Ailelerimizi görmeye istediğimiz zaman gidecektik.

Biraz ülkemden bahsedeyim Günlük:

18 yaşının altındaki herkes gezegene girebilecekti.

Hırsızlık, kavga, dövüş olmayacaktı.

Herkes eşit yaşayacaktı ve istediğini alacaktı.

Birimizin parası hepimizin parası demekti ondan dolayı gezegende alışverişler bedavaydı.

Dünya ile ticaret yapıyorduk. Dünya'dan kat kat gelişmiş bir ülkeyiz çünkü burası Çocuk Ülkesi!

Duru AKBAĞ 5-D

GÜÇLÜ ÇOCUKLAR, MUTLU YARINLAR

Bir gün sokakta yolda yürüyordum. Mahallenin çocukları neşe içinde oynuyorlardı. Birden ayağım sert bir şeye takıldı. Merakla ayağıma çarpan şeye bakmak için önüme doğru eğildiğimde, tüm ihtişamı ile parlayan taç beni oldukça şaşırttı. Bu bir Kraliçe tacıydı. Elime aldığımda hafifçe bir ağırlığı olduğunu hemen fark ettim, üzerinde de birbirinden güzel pırlanta taşların parlaklığı gözlerimi aldı. Etrafıma bakındım, tacın sahibini aradı gözlerim. Ama çevrede oyun oynayan çocuklardan başka kimse yoktu.

Taç resmen "Beni başına tak, beni başına tak." diye haykırıyordu. Ben de takmak için içten içe sabırsızlanıyordum aslında. Tacı yavaşça başıma doğru götürdüğüm ve taktığım o anda birdenbire kendimi bir şatoda, üstelik üzerimde de o dönemin kıyafetlerini giymiş bir halde buldum. Şaşkınlığım, korkum, mutluluğum, sevincim hepsi birbirine karışmıştı. Karmaşık ve tuhaf duygular içerisindeydim ve bu duyguları tarif bile edemez haldeydim. Kısacası sanki ben bende değildim. Birden etrafıma tıpkı daha önce kitaplarda okuduğum, hayallerimde de canlandırdığım gibi çelik zırhlı şövalyeler geldi. Ardından da birkaç kişi gelerek önüme eğilerek bana selam verdiler. İçlerinden birisi:

"Sevgili Kraliçem, bugün bizlerden yapmamızı istediğiniz emirleriniz için hazırız." dedi.

Duyduklarım karşısında çok şaşırmıştım. Ne diyeceğimi bilemedim. Bozuntuya da vermemek adına şu anda bir emrim olmadığını, olduğu anda da kendilerini çağıracağımı söyleyip yanımdan gönderdim. Aman Tanrım ben ne yaşıyordum böyle, neredeydim?

Bulduğum odada bir taht, tahttan odanın kapısına uzanan ve adeta bir yol olan uzunca kırmızı renkte bir halı vardı. Tahtın sağ ve sol duvarlarında küçük küçük sıralanmış camlar vardı. Anladığım kadarıyla burası bir saraydı.

Camlardan bir tanesine yanaşıp dışarıya doğru baktığımda, sarayın etrafında tek katlı evler, bir sokağın içerisine kurulmuş ve birkaç tezgâhtan oluşan halk pazarı vardı.

Evlerin biraz daha uzağında ise yemyeşil ağaçlar ile orman, güneşli bir güne merhaba dercesine adeta gülümsüyordu gökyüzüne. Sokakta o bölgede yaşayan halk neşe ve ferah içinde hâllerinden memnun geziyorlardı. Kimisi birbiriyle ayaküstü sohbet ediyor, kimisi tezgâhlardan bir şeyler satın alıyor, kimisi de bir yerlere gitme telaşında yürüyorlardı. Boş bir alanda neşeye top oynayan çocuklar dikkatimi çekti. Epeyce onları izledim. Yırtık ayakkabıları vardı, üstleri başları da çok iyi değildi. Ama hâllerinden çok ama çok mutlu oldukları belliydi. Gülüşmeler, kahkahalar eşliğinde oyunlarını oynuyorlardı. Hemen aynı yerde başka bir köşede de bir kız grubu vardı onlar da ellerinde belli ki annelerinin diktiği, bezden bebekler ile oynuyorlardı. Aklıma

birden çocukların daha mutlu olabileceği bir şeyler yapmak geldi. Öyle ya bana bugünkü emirlerimi sormuştu az önce gelen yardımcı. Hemen seslenerek kendilerini çağırdım. Yanıma geldiklerinde de bugün çocuklar için bir şeyler yapmak istediğimi söyledim.

Aklıma o anda çocuklar için değişik, eğitici ve aynı zamanda eğlenecekleri birçok fikir geldi. Sonuçta ben de bir çocuktum. Önceliği eğitimlerine vermeliydim. Öyle ya her şeyin başı eğitimle ve öğrenmekle başlar. Eğitimleri için onların bir araya gelebileceği aynı zamanda da hoşça vakit geçirebileceği, fikirlerini ve düşüncelerini özgürce dile getirebilecekleri, haklarının da olduğunu ve yine bu haklarını kullanmayı öğrenebilecekleri bir mektep kurmalıydık. İlk isteğimi bu yönde yapmıştım. Derhal bir yer inşa etmelerini, bahçesine her türlü meyveler ekmelerini sınıf sınıf olacak şekilde odaları ayırmalarını ve her sınıfa da bir öğretmen vermelerini istedim. Yani bizim dönemdeki ama onlara anlatamadığım dilde okul ve öğretmen istedim. Yaşadığımız dönemlere göre farklılıkları görünce aslında şimdilerde ne kadar şanslı olduğumuzu anladım. Diğer isteklerime gelince diyerek başka bir alana da çocuklar için eğlence alanları kurulmasını emrettim. Büyük kaydıraklar, salıncaklar, atlıkarıncalar, dönme dolaplar istedim. Bir de çocukların yaz aylarında serinlemeleri için havuzlar kurulmasını. Dedim ya ben de bir çocuktum sonuçta. Emirlerimi alan görevliler, hemen yerine getirmek için çalışmalara başladılar.

Bu bana verilen yetki eğlenceli bir hal almaya başlıyordu. Korkarak geldiğim bu yerde kendim gibi olan çocuklara yeni ve eğlenceli bir dünya kurmama, en önemlisi eğitim ile geleceklerine yön verebilecekleri bir dünya kurmalarına yardımcı oluyordum. Aklıma çocukların hakları ile ilgili daha fazla şeyler yapmam gerektiği geldi. Çocukların eğitim haklarını göz ardı etmemeliydik. Çocukların çalışmaya değil, okula ve eğitime ihtiyaçları vardı. Bunu düşünürken pazar tezgâhındaki limon satan çocuk dikkatimi çekmişti. Bir köşede neşeyle oynayan çocuklar, diğer tarafta limon satıp evine para götürme derdindeki çocuk. Adaletsizlik beni derinden yaralamıştı. Limon satan o ellerin aslında kitap tutması veya bir oyuncak tutarak çocuğun neşeyle eğlenmesi gerekiyordu.

Görevlileri tekrar çağırıp huzuruma bölgede yaşayan eli kalem tutan herkesi getirmelerini istedim. Hemen bütün yazı yazabilenler toplanıp huzuruma çıktı. Onlardan çocuklar için eğlenceli ve eğitici kitaplar yazmalarını, resim yapabilenlerden de bu kitaplara resimler çizmelerini istedim. Tüm dileklerim ve isteklerim o kadar kısa sürede gerçekleşti ki ben bile şaşırırdım.

Bu arada aileleri için de bir şeyler yapmalıydım. Öyle ya bazı çocuklar babasını kaybetmiş, anneleri ile yaşıyor ve annelerine destek için çalışıyorlardı. İhtiyacı olan tüm aileleri tespit ettirerek kendilerine ve ailelerine yetebilecek kadar para kazanacakları işler verilmesini sağladım. Artık onlar da mutluydu. Evlerinde sıcacık yemekleri pişiyor ve hepsi, kimseye muhtaç olmadan yaşayabiliyordu. Artık tüm halk mutluydu, rahat ve güven içindeydi. Çocuklar ise okullarına koşarak sevinç içinde gidiyordu. Eğlence alanlarında ise gönüllerince oynayıp zaman geçiriyorlardı.

Görevlerimin sonuna gelmiştim. Ben üzerime düşen ve çocuk kalbimle yapabileceğimin bir kısmını, hayal gücümü de kullanarak tamamlamaya çalışmıştım. Elbette eksiklerim vardı, daha yapabileceğim bir sürü şey de vardı. Ama sonsuza kadar da burada kalamazdım.

Ben bunları düşünürken bulunduğum odanın kapısı aralandı. İçeriye gerçek Kraliçe girdi. Başında tacı yoktu, tabi ki tanımam biraz zor oldu ama o bana kendisini hemen tanıttı. Aslında o da birazcık buralardan sıkılarak farklı bir yerler keşfetmek istemiş. Bunu o kadar çok, o kadar çok istemiş ki tacını eline aldığı anda kendisini bizim yaşadığımız dönemde bulmuş.

Tam tacını bulduğum yerde oynayan çocuklardan birisinin topu yanlışlıkla kendisine çarpmış. Çantasına koymaya çalıştığı tacı da o anda yere düşmüş. Ben geri dönmeyi dilediğim anda da kendisi buraya benim düşüncem yardımıyla geri gelmiş.

Ben asıl Kraliçe'ye yaptıklarımın bahsettim. Duydukları karşısında çok mutlu oldu. Merak etmemem gerektiğini, yaptıklarımı daha ileri ve iyi noktalara taşıyacağı konusunda bana söz verdi. Çok mutlu oldum, kendisi ile tanıştığım için çok şanslı olduğumu da ekleyerek ona teşekkür ettim. Bulduğum yerden ayrılmak üzere yavaşça tacı çıkardım ve asıl sahibine geri verdim. Tacı teslim ettiğim anda Kraliçe ile sarıldık ve vedalaştık. Ardından gözlerimi kapattım ve geri açtığımda artık ait olduğum yerdeydim. Evime doğru yürürken yaşadığım tuhaf ama bir o kadar güzel duyguları düşünüyordum. Artık bir yerlerde yetişen güçlü çocuklar ve mutlu yarımlar olacaktı...

Elif Ece ULU 5-D

ÇOCUKLARIN VAR ETTİĞİ YENİ BİR DÜNYA: JÜKO GEZEĞENİ

Merhaba bugün size çocukların, yani bizim var ettiğimiz bir dünyayı anlatacağım. Öncelikle bizim dünyamızın adı Jüko Gezegeni. Bu gezegenin birtakım kuralları ve özellikleri vardır. Jüko Gezegeni'nin özellikleri şöyledir:

Bu gezegeni sadece davet edilen çocuklar görüp gezebilir. Gezegene ayak basan herkes o haliyle kalır, yani yaş olarak yaşlanır ve olgunlaşır ama dış ve iç görünüş olarak hep çocuk kalır. Jüko Gezegeni'nde para ödenmez. Her şey takas yoluyla alınır. Herkesin bir evi vardır. Dolayısıyla burada fakirlik ve yoksulluk yoktur. JÜKO Gezegeni'nde sadece çocukların bildiği Çocukça dili konuşulur. Burada her zaman gündüzdür. Çocuklar Jüko Gezegeni' ne istedikleri zaman gidemezler çünkü bu gezegenin kurucuları bizi davet eder. Ve son olarak ülkeye davet edilen çocuklar Jüko Gezegeni' ndeyken dünyamızda zaman durur.

Jüko Gezegeni' nin kuralları şöyledir:

Kimseye buradan bahsedemeyiz. Gezegenimizde kötülük yapmak yasaktır. Jüko Gezegeni' nde Çocukça dışında hiçbir dil konuşulamaz. Burada zararlı şeyler yemek yasaktır. Jüko Gezegeni'nin faydaları şunlardır: Çocuklar daha mutlu olur. Onları anlayan yaşlıları olur, onlara değişik duygular katar.

Gezegenimizin gezilebilecek önemli yerleri vardır. Bunlardan birincisi olan Jüko Tiyatrosu. Dünyadaki tiyatrolara benzer ama yılda sadece bir kere oyun sahnelenir. Çünkü bu tiyatrodaki oyunlar on dokuz saat sürer. Çocuklar bu zamanın gelmesini heyecanla beklerler. İkinci olarak da bu gezegende sadece burada gözlemlenen Jüko Bulutları vardır. Bu bulutların özellikleri şöyledir: Çocuklar onların üstüne bindiklerinde sanki gerçek bulutların üstünde uçuyor gibi hissederler. Bulutların şekli gerçek bulut gibidir ama gerçek bulut değildir.

Tarihi yer olarak ise Periler Diyarı ve Sular Vadisi bulunur. Jüko Gezegeni'nde perilere inanıyorlar. Bu gezegeni dünyadan ilk gören çocuk buraya ışınlanmış. Tekrar dünyaya döndüğünde, Jüko Gezegeni'nde perilerin yaşadığını söylemiş. O zamandan beri çocuklar, yani biz perilere inanıyoruz. Biz dünya gezegeninde vefat edince, eğer Jüko Gezegeni' nin de bir üyesiysek bu gezegende Periler Diyarı'nda yaşamaya devam ederiz. Ve de sonsuza dek.

Diğer bir tarihi mekân ise Sular Vadisi'dir. Jüko Gezegeni'nde beş yılda sadece bir gün olan güneşin doğup battığı gün bu gezegendeki bütün suların rengi değişir ve o gün herkes kutlamalar yapar. Suların renginin değişmesinin en güzel izlendiği yer Sular Vadisi'dir.

O gün şenliklerle geçen bir gün olur.

Bugün size bizim yaşadığımız Jüko Gezegeni'ni anlattım. Umarım gezegenimizi sevmişsinizdir. Ama lütfen bugün size anlattıklarımı kimseye anlatmayın, söz mü?

Mira DÜNDAR 5-D

ÜÇ FİDAN VE ÜÇ KIZ KARDEŞ

Bir varmış bir yokmuş, çok güzel üç kız kardeş varmış. Bunlardan biri ne olursa olsun sevinmez mutlu olmazmış. Her zaman kaşları çatık, bakışları can yakacak türdenmiş. Biri ise hep mutlu hep neşeliymiş bakışları sayesinde herkesin içini ısıtırmış. Biri ise çok endişeliymiş o da etrafa endişe saçarmış.

Bir gün büyükanneleri onları ziyarete gelmiş. Gelirken onlara fidan getirmiş. Fidanları kızlara vermiş, ağaçların ne kadar önemli olduğunu anlatmış. Öfkeli, hediyeyi hiç sevmemiş ve kızmış. Neşeli, büyükannesine sarılmış ve teşekkür etmiş. Endişeli ya kırılırsa büyüyemezse ya sel olur da ağaç yok olursa, diye herkesi endişelendirmiş. Büyükanneleri onlara ağaçlarınızla ilgili hayal kurun ve onları nasıl yetiştirmek istiyorsanız öyle yetiştirin, demiş. Öfkeli hemen başlamış konuşmaya, "Her şey hayalle olmuyor. Hem hayal kursan ne olacak hem çocukların ağacıma dokunduklarını bile düşünemiyorum ya

ne saçma işler yapıyoruz çok sıkıldım hem ben odama gidiyorum." deyip odasına gitmiş ve kapısını sertçe kapatıp kilitlemiş. Büyükanne sakinliğini koruyarak Neşeli'nin fikrini merak etmiş ve o güzel yumuşak sesiyle onun fikirlerini sormuş. Neşeli ise "Büyüyünce onun çevresinde kuşların uçtuğunu, çocukların oyunlar oynadığını, ağacın gölgesinde kardeşleri ve arkadaşlarıyla kitap okuduğunu hayal etmiş." ve büyük annesine çok teşekkür ederek şarkı söyleyip fidanını dikmek için sabırsızlandığını belirtir bir biçimde hazırlamak için odasına doğru bir yol almış ve yavaşça kimseyi rahatsız etmeden kapıyı kapatmış. Sıra Endişeli'nin hayaline gelmiş. Büyükanne bu sefer de Endişeli'nin fikrini sormuş. Endişeli ise

durmadan varsayımlar üzerine konuşup duruyormuş. "Ya ağacıma top atarlarsa ya fazla su verirsem de ağacı solarsa ya dalları kırılırsa..." diye hiç hayal kuramamış. Büyükannesi onu sakinleştirmek için ne kadar çabalasa da olmamış ve en sonunda Endişeli fidanını saksıya dikmeye karar vermiş.

Bu sayede hiç kimse ağacına dokunamayacakmış ve ağacını da annesine sulatacakmış çünkü annesinin asla hata yapmayacağını ve onu muntazam bir şekilde sulayacağını düşünmüş. Aslında Endişeli sorumluluk üstlenmeyerek kendinden dolayı oluşacak bir hatayı engellediğini sanıyormuş. Ama aslında en büyük hatanın kendisine ait olduğunu unutmuş.

Öfkeli ile Neşeli fidanlarını dikmek için bahçeye gitmişler. Herkes fidanını toprağa dikmiş. Öfkeli ağacı nereye diktiğine, güneş alıp almadığına dikkat etmemiş. Fidanı taşıırken bile yapraklarından tutmuş. Fidanının yapraklarını koparmış. Fidanı mahvetmiş. Sonra da yaprakları koptu, diye kızmış, öfkelenmiş. Neşeli ortalığı yatıştırmak için kendi fidanını vermiş ve Öfkeli'ye yardım etmiş. Neşeli her ne kadar Öfkeli'nin fidanının yerini değiştirmeyi önerse de Öfkeli bu öneriyi reddetmiş ve gelişigüzel bir yere dikmiş. Sıra Neşeli'nin fidanını dikmeye gelmiş. Neşeli yaprakları kopmuş olan fidanı hiç de şikâyet

etmeden mutlulukla yerini güzel seçerek dikmiş. O fidana güzel sözler söyleyerek fidanı güzel sözleriyle iyileştirmiş. Endişe ise düşündüğü şekilde fidanını saksıya dikmiş. Güneş görmeyen bir yere koymuş ve fidanına durmadan endişeli sözler söylemiş. Öfkeli Neşeli'nin fidanını kıskanmış. Kendi fidanına bağırarak, çağırarak büyümediği için fidanını suçlamış. Aylar ayları, yıllar yılları kovalamış Neşeli'nin fidanı büyümüş kocaman bir elma ağacı olmuş. Hayallerindeki gibi çok güzel büyük bir elma ağacı olmuş. Ağaca salıncak kurmuşlar sallanmışlar, elmalar toplamış, yemişler. Gölgesinde kitap okuyup eğlenmişler, saklambaç oynamışlar, kuzular otlatmışlar. Hayvanlara yuva olmuş o ağaç. Neşeli'nin ağacı aynı onun gibi insanlara pozitif enerji saçmış. İnsanlara oksijen vermiş. Çok yararlı bir ağaç hâline gelmiş. Öfkeli yıllar geçse de öfkesi hiç mi hiç geçmemiş. Neşeli'yi kıskanmış, ağacına bağırarak durmadan. Ağacı da hiç mi hiç büyümemiş. Endişeli olanın ki ise endişesinden dolayı hiç büyümemiş durmadan sararmış solmuş. Hiç güneş alamamış yağmur suyu içememiş işte tam da bu yüzden solmuş Endişeli'nin ağacı. Korktuğu başına gelmiş, endişesinden dolayı.

Öfkeli ve Endişeli hiçbir zaman mutlu olamamışlar ve etrafındaki mutlu kişileri hep kıskanmışlar. Neşeli ise hep mutlu bir şekilde etrafındaki canlılara neşe saçmaya devam etmiş.

Beren SARI 7-B

DOĞA SEVGİSİ

Ali ve Zeynep, İzmir'in merkezinde yaşayan iki kardeştir. Bütün eğitim-öğretim yılı boyunca derslerine çok iyi çalışıp yaz tatilinde aileleri ile anneanne ve dedelerinin yanına, köye gitmeye karar vermişlerdir. Yaklaşık iki saatlik bir yolculuğun sonunda köye varmışlardır.

Köye vardıklarında, aslında şehirde göremeyip köyde görebildikleri ne kadar çok şey olduğunu fark etmişlerdir. Etraftaki ağaçlar, tavuklar, kediler, köpekler, civcivler, horozlar, kuşlar, böcekler, bitkiler ve daha birçok şeyi köyde görebilmenin mutluluğunu yaşamışlardır. Anne ve babaları da onların bu hayatı sevdiğini görünce çok mutlu olmuşlardır. Ali ve Zeynep dışarıda oynarken birden akşam oluvermiştir. Karınları acıkan kardeşler çok susamış ve aç bir şekilde sofraya oturmuşlardır. Karınlarını doyurup sularını içmişlerdir fakat bir bardak daha su istediklerinde, anneanneleri suyun çok az olduğunu söylemiştir. Duydukları karşısında çok şaşırان Ali ve Zeynep, suyun neden bittiğini sormuşlardır. Anneanneleri ise "Canım torunlarım, maalesef köyümüzdeki su miktarı çok azaldı ve köyümüz, bu konuda maalesef büyük bir kıtlık çekiyor." diye cevap vermiş. Bunları duyan anne ve babaları da hemen bir çözüm bulmak için yola koyulmuşlardır. Ali ve Zeynep de çözüm bulma aşamasında ailelerine yardımcı olacaklardır.

Öncelikle babaları, hemen su arıtma sektöründe çalışan bir arkadaşına bu durumu anlatmıştır. Arkadaşı ise, bu duruma çözüm olarak su arıtma cihazı kullanmaları

gerektiğini, atık suları arıtıp tarla ve bahçe sulamada kullanabileceklerini açıklamıştır. Bu fikri duyan duymaz hemen uygulamaya geçen aile, ertesi sabah İzmir' in merkezine gidip arıtıcıyı almışlardır. Köye bu arıtıcılardan götürecek olan aile, köydeki herkese bu fikri verecektir. Bu sayede artık su kıtlığı, daha az bir seviyede yaşanacaktır. Ali ile Zeynep yağmur sularının toplanabileceği bir havuz yapmayı önermişler ve bu suyu hayvanların içme suyunu karşılamak için ve evin bahçesini sulamada kullanabileceklerini söylemişlerdir. Aileleri bu fikri çok beğenmişler ve hemen uygulama geçirmişlerdir.

Tüm köyü bu konuda çok dikkatli olmaları için uyarın babaları, arkasından şu sözleri söylemiştir: "Maalesef sadece köyümüz ve ülkemiz değil, tüm dünya bu deritten muzdarip. Su kıtlığını engellemek amacıyla artık herkes daha az su tüketip suyu daha bilinçli kullanmak zorundadır. Ayrıca atık suyu arıtarak da kişi başına düşen su miktarını arttırabiliriz."

Bütün köy artık suyu daha bilinçli kullanacak, bahçelerine yağmur havuzları yapacak ve evlerine su arıtıcısı takacaklardır. Bu sayede kimse susuz kalmayacak ve suyu daha bilinçli kullanacaktır.

Ünal YAMAN 7-B

TEMİZLİK ÜLKESİ

Çok uzun yıllar sonra, daha geleceğin el değmemiş bir geçmiş olduğu yıllarda bir oğlan çocuğu yaşarmış. Bu çocuğun ismi Rüzgâr'mış. Rüzgâr, ailesi ile tatile gitmeyi çok seviyormuş ve her tatilde ailesiyle olduğu için yaz tatillerini çok seviyormuş. Yine bir yaz sabahı ailesi ile hazırlanmış ve altı saatlik bir araba yolculuğuna çıkmışlar. Rüzgâr için yol çok eğlenceli geçmiş çünkü bütün yol boyunca erkek kardeşi ile oyunlar oynamış ve bağıra bağıra şarkılar söylemiş.

Gidecekleri yere vardıklarında Rüzgâr'ın annesi ve babası, küçük kardeşini de alıp eşyalarıyla birlikte odalarına çıkmışlar. Rüzgâr ise etrafı keşfetmek için gezintiye çıkmış.

Buldukları yer, ağaçlık bir alanın bulunduğu, yemyeşil doğanın denizle birleştiği, denizin kokusunun, ağaçların kokusuna karıştığı bir yermiş. Ancak bu güzellikleri görmek pek mümkün olamıyormuş. Her tarafta dağınık şekilde bulunan çöpler sayesinde bu cennet köşesi, kötü bir kokuya bürünüyor ve pis bir görüntüye sahip oluyormuş. Rüzgâr biraz daha yürüdüktan sonra karşısına bir kapı çıkmış. Bu kapı bildiğimiz kapıların aksine kocaman ve renkli bir kapıymış. Kapı birden açılıp Rüzgâr'ı içine çekmiş. Ne olduğunu anlayamayan Rüzgâr, kendini çöplerle dolu bir yerde bulmuş.

Girişte bir tabela varmış ve tabelanın üstüne "Temizlik Ülkesi" yazıyormuş. Rüzgâr çok şaşırılmış çünkü adının "Temizlik Ülkesi" olan bu yer hiç de temiz gözüküyormuş. Ardından çöplerin arasından aslında beyaz olan ama çöpler sayesinde beyazlığını yitirmiş elbiseli bir kadın gelmiş ve konuşmaya başlamış: "Ben Temizlik Ülkesi'nin kraliyim. Peki, ya sen kimsin?" demiş. Rüzgâr hemen kendini tanıtmış ve buranın neden çöp ile dolu olduğunu sormuş. Kral ise Saatçi'nin sihirli güçlerini aldığını ve zaman makinesi ile ortadan kaybolduğunu söylemiş. Tabii sihirli güçler olmadan da temizlik malzemeleri etrafı toplayamıyormuş. Rüzgâr krala sihirli güçlerini bulma konusunda yardım etmeye karar vermiş.

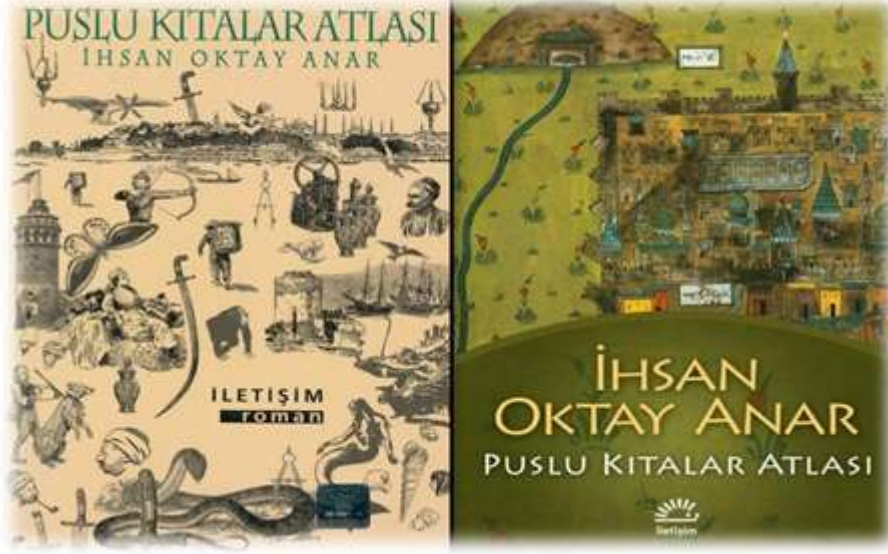
Kral ile zaman makinesine atlayıp on yıl öncesine gitmişler. On yıl önce Temizlik Ülkesi ne kadar da temizmiş. Ama bir terslik varmış. Temizlik malzemelerinin bazıları temizlik yaparken kulenin içine girip üst katlara çıkmaya başlamış. Kral ile Rüzgâr da onları takip etmiş.

Büyük bir odaya girdiklerinde Saatçi yatağın üzerinde uyumaktaymış. Kral ve Rüzgâr onu hemen yakalamış ve kendi zamanına gitmişler. Saatçiye cezalandırmak amacıyla da temizlik malzemeleri ile ona bütün ülkeyi temizletmişler.

Artık Rüzgâr'ın kaldıkları yere dönme vakti gelmiş. Kral ile vedalaştıktan sonra girdiği kapıdan çıkmış. Ve yolda gördüğü bütün çöpleri alıp çöpe atmış. Çünkü artık dünyanın çöpsüz ne kadar da güzel olduğunu anlamış.

Baran BERK 8-C

PUSLU KITALAR ATLASI

Descartes, "Düşünüyorum öyleyse varım." demiş. Siz de düşünüyorsunuz o hâlde var mısınız? Yoksa sadece düşündükleriniz varlığından mı emin olabilirsiniz? Başka birinin düşündüğünü düşünmek o kişiyi var eder mi? Acaba bizler yalnızca bizim varlığımızdan emin olan birinin puslu kıtalarından birindeki düşünceden mi ibaretiz? Bu soruların cevapları için Uzun İhsan Efendi'nin sizi puslu kıtaları içine alması yeterli olurdu ama bu kitabı okuyarak var olduğumuzdan emin olmadan da olsa bu soruların bazılarını çözüme kavuşturabiliyoruz. Yazarın ilk kitabı olan ve İhsan Oktay Anar'a çok sayıda ödül kazandıran bu eser, sadece Türk edebiyatının değil dünya edebiyatının da incilerinden biri. Fransızca, İngilizce, Macarca ve Korece gibi farklı dillere çevrilmesi de bunu kanıtlar niteliktedir. Türk edebiyatında açtığı yeni yolun yolcuları günümüzde de eksik olmamaktadır. İçerik açısından benzerlikleri nedeniyle Sofie'nin Dünyası adlı romanın açtığı yoldan yürüdüğünü söyleyenler olsa da Sofie'nin Dünyası'nın, kendisinden beş yıl önce çıkan Puslu Kitalar Atlası'nın yolunun yolcularından sayılması daha uygun olacaktır.

Kitabın bu sağlam yerini sadece yazarın hayâl gücünü ışınlanmayı bulmuşçasına sayfalara aktarabilmesine borçlu olduğunu düşünüyorsanız çok büyük bir yanılığınız içindedir demektir. Onu diğer eserlerden ayıran şeylerden biri de diğer kitapların aksine kitaba bir filmmiş gibi baktığımızda yazarın senaristliği üstlenmediğine, yanlış olduğunu bile bile inanmamızdır. Yazar yönetmenlikte olan ustalığını konuşturmakta ancak senaristliği, öykünün akışının iplerini, karakterimize yani puslu kıtaların sahibine vermiştir.

İyi olduğu kabul edilen bütün filmlerde olduğu gibi bu kitapta da hikâyenin içeriğine ve zenginliğine hizmet etmeyen hiçbir detay verilmemiştir ancak bu bilgilerin bize verildiği sayfalarda hikâyenin hangi noktasına nasıl bir etkisi olduğunu bilmememiz başlarda bizi şaşırtıyor. İleriki sayfalardaysa bizi şaşırtacak şeyin ne olduğunu tahmin etme dürtümüze engel olamadığımızdan kitap bir bulmacaya dönüşüyor.

Bir kitabı anlatırken bu kadar çok film karşılaştırmasından bahsetmek sizi şaşırtmıştır belki de ama filmlerin kitaplardan tek farkının görsel ve işitsel desteği olduğunu düşünürsek bu kitabı bir film olarak bile sayabiliriz. Çünkü yazarın betimlemeleri öylesine renkli ve öylesine gürültülü ki; sayfaların arasında kaybolurken eski İstanbul'un meyhanelerinden yükselen kahkahaları duyabilir, yazarın eşsiz zekasının ürünü olan mühendislik harikası eşyaları sanki siz icat etmişsinizcesine görebilirsiniz.

Osmanlı'nın yalnızca saray hayatından ibaret olmadığını bize hatırlatan eser, o zamanın koşullarındaki sıradan sayılan kişilerin sıra dışı hayatlarının kesişim noktalarını bize sunuyor. Bu kesişim noktalarındaki en büyük düğümün düşler olması da bize, düşünmenin ve hayâl etmenin aslında nefes almak gibi temel ihtiyaçlarımızdan hatta onun da ötesinde, bizi var eden şeylerden olduğunu gösteriyor.

Umarım bizler de birinin puslu kıtaları içine girebilmiş, dahası kendi kıtamızı kendimiz oluşturabilmişizdir. Öyle değilse bile, bu saatten sonra işe yarar mı bilmem ama Uzun İhsan Efendi'nin bize verdiği ve oğlu Bünyamin'in çok şey öğrendiği bu atlasın her satırından aldığımız "boşluk" kadar değerli bilgilerle denemeye değmez mi sizce de?

Nur Duru CENGİZ 9-A

ÖLÜ OZANLAR DERNEĞİ

Her öğrencinin aynı biçimde, sıradan, robot gibi yetiştirildiği bir okulun yatakhaneğinde uyanıp güne başlıyorsunuz. Hocalar koridorlarda dört dönüyor. Ders dışında ilgilendiğiniz her sosyal aktivite "gereksiz" ya da "geçici bir heves" gibi görülüyor. Bazen çok bunalıyorsunuz ama derdinizi anlatsanız da sizi duyabilecek kimse yok. İşte tam olarak böyle bir yer Welton Akademisi, yani öğrencilerin gözünden bakarsak bir hapis. Solmuş, kurak ve çiçeklerin açmadığı bir tarlada aniden gelen yağmuru düşünün. Bu yağmur bütün çiçekleri bir nebze de olsa umutlandırır ve açılmalarını sağlar. İşte burada yağmur Bay Keating kendi deyişiyle "Oh kaptan! Benim kaptanıml!".

N.H KLEINBAUM aslında burada günümüzün büyük sorunlarından biri olan "tek bir öğrenci tipi"ni konu almış. "Eğer bir çocuk, mühendis veya doktor olursa başarılıdır." gibi düşünceleri yıkmaya çalışan bu kitap bizlere her çocuğun farklı, özel yetenek ve ilgi alanlarına sahip olmasının ve çocukların ilgi alanları doğrultusunda ilerlemelerinin gerekliliği düşüncesini edebiyat ve şiir ile harmanlayıp aktarmıştır. Kitap karakterleri bakımından da kendinizle özdeşleştirebileceğiniz farklı çocuklardan bahsediyor. Hepsi çok farklı ama aynı kalıplara sokulmaya çalışılıyor. Kitap, bu çocukların arasındaki dostluğu da bizlere çok güzel yansıtmış ki bunu yeni gelen, utangaç ve sessiz çocuk Todd'un oda arkadaşı Neil sayesinde birazcık da olsa bu sessizliğini ve utangaçlığını yenmesinden anlayabiliriz. Biraz da çiçeklere(öğrencilere) iyi gelen yağmurdan (Bay Keating'den) bahsetmek istiyorum çünkü bu kitapta hak ettiği değeri görmeyen bir kişi o. Herkesten farklı bir havası olan bu öğretmen, kısa sürede çocukların gözdesi olmayı başarıyor ki bunu da çocukları anlayan tek kişi olmasına bağlayabiliriz. Çocuklara edebiyat ve şiir sevgisini ayrıca hepsinin kendi hâlinde özel olduğunu aşıl原因an bu öğretmen tabii ki Welton Akademisi için tam bir baş belası çünkü çocukların at gözlüklerini çıkaran biri o. Aslında Bay Keating günümüz öğretmenlerine de bir örnek öğretmen modeli nasıl olur bunu gösteriyor. Kurallara bağlı kalmayan hatta edebiyat kitaplarının şiir için ayırdığı saçma kurallarla dolu sayfalarını çocuklara yırttıran sıra dışı bir öğretmen o. Bay Keating ile tanıştıktan sonra öğrencilerde nasıl şiire karşı bir ilgi doğuyorsa emin olun bu ilgi sizde de oluşacak. Sizi şiirin büyülü dünyasına alan bir kitap Ölü Ozanlar Derneği. Bazen gözlerinizi kapayıp çocuklarla beraber kendinizi mağarada şiir okurken hayal edecek, kendinizi ait olduğunuz yerdeymiş gibi hissedeceksiniz. Kitapta çok fazla duyduğumuz "Carpe Diem" yani "Anı Yaşal!" aslında bize çok büyük mesajlar veriyor. Şu an yapmak isteyip yapamadığımız bir sürü şey olduğunu ve bunları ertelemememiz gerektiğini çünkü zamanın, aynı bu kitabı okurken olduğu üzere su gibi akıp geçtiğini bize anlatıyor. Kitabı bitirdiğinizde içinizin biraz hüznü olduğunu hissedeceksiniz. İşte bu anda kendinize "Carpe Diem" deyin, yaşadığınız hiçbir üzüntünün sizin mutluluğunuzdan daha kıymetli olmadığını aklınıza getirin ve "Anı en güzel şekilde yaşayın."

Begüm PORDOĞAN 9-B

GÜN SONU

Zaman hızla akıyordu. Gecesini gündüzüne katıp bir hafta boyunca bu sınava çalışmıştı ve bu sınavdan düşük alması söz konusu bile olamazdı. Mila saate baktığında sadece iki dakikasının kaldığını gördü ve hemen ardından gür bir ses: "Son iki dakika son düzeltmelerinizi yapın çocuklar." Mila sınavın bu kadar kolay olacağını beklemiyordu, içi birden anlam veremediği bir huzurla doldu. Eve sevinçle dönmeyi, ailesine sınavının iyi geçtiğini söylemeyi dört gözle bekliyordu. Sınav çıkışı koridorda yürürken arkasından birinin ona seslendiğini duydu. Okulundaki en iyi profesörlerden biri hızlı adımlarla, acelesi varmışçasına ona doğru geliyordu. Mila tedirginlik ve merak içinde olduğu yere çakılıp kaldı, ne bir adım atabildi ne de profesör geldiğinde tek bir söz edebildi. Neyse ki profesör hemen söze girdi ve Mila biraz olsun rahatladı. Profesörle yaptıkları kısa konuşmadan sonra artık eve gidip anne babasına vereceği iki harikulade haberi vardı. Mila'nın projesi katıldığı yarışmada birinci olmuştu ve ülkesini temsil etmesi için onu yurt dışına çağırıyorlardı. Mila, bu haberi duyduğu an sanki içinde bir bayram havası esmişti. Aylarca emek verdikten sonra böyle zaferler kazanmak onu yenilerini kazanmaya motive ediyor, doğru yolda olduğunu bir kez daha hatırlatıyordu.

Profesörle yaptıkları kısa konuşmadan sonra arkadaşlarıyla kütüphaneye çıktılar. Mila'nın doğum gününe çok az kalmıştı. Arkadaşları Mila'nın nasıl bir planı olduğunu merak ediyordu çünkü onun için bir sürpriz hazırlamak istiyorlardı. Onlar Mila'nın ağzını aramaya devam ettikçe Mila biraz şüphelendi. Kendisi için bir şey döndüğünün farkındaydı ve hemen sordu, arkadaşları kekeleyip bir şey olmadığını anlatmaya çalışsalar da en sonunda pes edip söylediler. Mila onlara gülerek baktı ve ne kadar iyi arkadaşlara sahip olduğunu bir kez daha hatırladı. Mila'yı düşünüp böyle sürprizler hazırlamaya çalışmalarını onun için çok değerliydi. Mila yüzündeki tebessümle eşyalarını toplayıp okuldan çıkmak için hazırlanıyordu. Günü öyle güzel geçmişti ki ailesine anlatmak için can atıyordu. Eve dönüş yolunda şarkılar mırıldandı neredeyse durup dans etmeye bile başlayacaktı. Evlerine ulaşmasına bir cadde kalmıştı. Kendini tutamayıp koşmaya başlayacaktı neredeyse, sonra yavaş yavaş tadını çıkara çıkara yürümeyi tercih etti. Evlerinin olduğu sokağı döner dönmez bir kargaşayla karşılaştı. Her yerde yanıp sönen ışıklar, bir yandan gelen yüksek siren sesleri, insanların merakla olay yerine toplanmaları derken Mila da merak edip oraya doğru yürümeye başladı. Biraz daha yaklaştığında her şey daha netleşmişti. Bir ev yanıyordu hem de ne yanmak. İtfaiyeler yetersiz kalıyor, görenler vah vah diye mırıldanıyorlardı. Mila birden olduğu yerde kaldı, gördüğü ev gerçekten kendi evleri miydi? Buna inanmak istemiyordu, hayır hayır olamazdı. Etraftaki kişiler Mila'ya acır gözlerle baktılar ve bir mırıltılar silsilesi oldu. Mila bütün olanları şu anda kavrayamıyordu. Ne olduğuna dair hiçbir fikri yoktu, bir yandan ne olduğunu öğrenmek için kıvranıyor bir yandan da tek bir kelime bile duymak istemiyordu. Duyacağı şeylerden öylesine korkuyordu ki...

Gün içinde yaşadığı tüm mutluluklar, tüm güzel anlar günün sonunda birden uçtu gitti aklından. O mutluluklarını ailesine, hayattaki en değer verdiği insanlara anlatmak için bütün gün eve gelmeyi dört gözle beklemişti. Şu an gördüğü şey ise bütün mutluluklarını aldı götürdü. Hiçbir şey hissedemiyordu sanki bütün duyguları birden yok olmuştu. O bütün bunları düşünürken oradaki telaş devam ediyor, ekipler eve girip girip çıkıyorlardı. Mila kendini toplayıp tam neler yaşandığını soracakken sorusuna tokat gibi bir cevap aldı. Bu cevap evin içinden üstünü beyaz örtüyle örtterek çıkardıkları anne ve babasıydı...

KIRMIZI PAZARTESİ

Gabriel García Márquez'in etkileyici ve bir o kadar da sürükleyici üslubuyla tanıştığım Kırmızı Pazartesi, kitabın kapak sayfasında da yazdığı üzere işleneceği bilinen bir cinayetin hikayesini konu edinmektedir. Yazar, Kırmızı Pazartesi'de bir namus cinayetini anlatmakla kalmayıp bu kitapla okuyucuya, kitabın yazıldığı dönemin koşullarını ve bu dönemin toplumsal zihniyetini kavrama şansını sunmaktadır.

Gabriel García Márquez bu ünlü kitabıyla okurunu adeta 1957 yılına, Kolombiya'daki küçük bir kasabaya doğru seyahate çıkarıyor ve okur, kendini erkenden başladığı bir günün sabahında buluyor. Bu sabahın devamı pek aydınlık olmamakla birlikte kitabın son sayfalarını çevirdikten sonra okuruna daha aydınlık bir geleceğe kavuşması için ilham veriyor. Yazarın verdiği ilhamın ne derece paha biçilemez olduğunu, kitaptaki zihniyeti kavradıktan ve günümüz koşullarıyla bağlantı kurduktan sonra sizlerin de es geçemeyeceğine eminim.

Kitabın 15. sayfasında, piskoposun kasabayı ziyaret edeceğinden bahsedilirken "Bu kasabadan nefret eder o." cümlesi okuru, daha kitabın ilk sayfalarında derin düşüncelere doğru sürüklüyor. "Nasıl bir kasaba, nasıl bir toplum ki piskopos, gemisinden inmeden dualarını okuyup oradan uzaklaşıyor?" gibi birçok soru beliriyor okurun kafasında.

Kırmızı Pazartesi sayesinde cinayet gibi korkunç, tüyler ürpertici bir olay karşısında dahi toplumun nasıl sessiz kalabildiğini gözlemliyoruz. Santiago Nasar'ın öldürüleceğinin kendisi ve annesi hariç herkes tarafından bilinmesi, bütün halkın bu haberi bilmelerine rağmen kendilerince haklı olan sebeplerle Santiago Nasar'a ilememesi ya da iletememesi kitabın bitmeyen bir merakla okunmasını sağlıyor. Kırmızı Pazartesi'yi bu denli etkileyici ve

sürükleyici kılan konulardan biri de Angela Vicario'nun Bayardo San Roman'a karşı duyduğu kendisinin bile zaman zaman farkında olmadığı sevgisidir.

Angela Vicario, ailesi tarafından sevgilisinin adını söylemeye zorlanmış, üzerinde oluşturulan baskıya yenik düşüp çaresizlik içinde "Bu dünyada ve öteki dünyada birbirine karışmış onca ad arasından ilk bakışta bulup çıkarmıştı onu; tıpkı ölüm fermanı ezelden beri yazılı olan iradesiz bir kelebekmiş gibi, isabetli bir atış ile onu duvara mıhlayıvermiş." ve Santiago Nasar'ı suçlu ilan etmişti. Pablo ve Pedro Vicario kardeşler, yaşadıkları toplumun baskısı nedeniyle kız kardeşleri Angela'nın "namusunu temizlemek" için cinayet işlemek zorunda kalmıştı. Halkın bir kesimi, Vicario kardeşlerin cinayet işleyebileceğine inanmamıştı. İşte bu nedenle, Santiago'nun öldürüleceği iddiasını ciddiye almamış ve kardeşlerin bu cinayeti işlemelerine engel olmaya çalışmamıştı. Vicario kardeşler, bu cinayeti işlemeye zorlanmalarından itibaren adeta gördükleri herkese ne yapacaklarını anlatırken aslında bu kişilere kendilerini engellemeleri için birer mesaj gönderiyorlardı. Bu olaylar Kırmızı Pazartesi'nin kurgusunu bir cinayet öyküsü anlatan diğer kitaplardan farklı kılıyor. Toplumsal baskının ne denli üzücü ve bir o kadar da korkunç sonuçlar doğurduğu gözlemleniyor. Ayrıca bu cinayetin failleri sadece Vicario kardeşler değil bir cinayet iddiası karşısında sessizliğini bozmayan bütün halktır! Bizler, günümüzde de kadın haklarının korunmasından, çocuklarda ve gençlerde zorbalığın önlenmesine, hayvanların daha iyi yaşam şartlarına kavuşmasına kadar pek çok şey için sessizliğin en büyük kötülüklerden olduğunu biliyoruz.

Toplumsal normların, cinsiyete bağlı görev dağılımının, namus, bekâret ve vicdan kavramlarının derinlemesine işlendiği Kırmızı Pazartesi, her insanın hayatında en az bir defa okuması gereken bir kitap. Kişiliğimizin, görüşlerimizin sürekli bir değişim içinde olduğunu düşünürsek bence zamanınız oldukça bu güzel eserin sayfalarını çevirmelisiniz. Bu sayede 60'lı yıllardan 2021 yılına değin toplumun bakış açısında nelerin değiştiğini gözlemleyebilecek ve bazı değişimlerin değerinin farkına varacağız.

Ceren AYIK 10-A

KEDİ VE KÖPEĞİN ÇEKİŞMESİ

Yaygın bir söylentiye göre bir yazarın okuduğumuz ilk kitabı tanışma, ikinci kitabı alışma, üçüncü kitabı ise anlaşmadır. Fatih Harbiye benim için bir "alışma" kitabı oldu çünkü daha önce Peyami Safa ile "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu"nda tanışmıştım. Her iki kitabı okuduktan sonra yazarın edebi kişiliği hakkında birkaç çıkarıma ulaştım. Bunlardan ilki yazarın her iki kitapta da olaydan ziyade psikolojik tahlillere ve ruh çözümlerine ağırlık vermesiydi. Buna bağlı olarak her iki kitapta bilinç akışı ve iç konuşma gibi anlatım yöntemleri yaygın olarak bulunuyordu. İkinci çıkarımım ise yazarın betimlemelerinin oldukça güçlü olduğuydu. Her iki kitabı da okurken kendimi kitapların yazıldığı dönemde yaşamış bir birey olarak düşündüm.

Romanın alegorik bir eser olduğunu düşünüyorum. Kahramanlardan Macit ve Şinasi iki farklı görüşü temsil etmektedir: Macit; yeniliğin, azmin, çalışmanın ve Garp'ın temsilcisidir. Harbiye semtinde büyümüştür. Şinasi ise dindarlığın, geleneğin ve Şark'ın temsilcisidir. Fatih semtinde büyümüştür. Kitapta ana karakter olan Neriman, Şark ve Garp'ı sırasıyla kedi ve köpeğe benzetir. Ona göre Şarklı; yer, içer, yatar, uyurdu. Hayatı hep minder üstünde ve rüya içinde geçerdi. Garplı ise Şarklının aksine daima uyanıktı.

Çalışır, kazanır ve iyi yaşardı. Kitap genelinde bu husus beni sürekli şaşırttı ve kitap üzerindeki merak duygumu canlı tuttu. Birbirlerine tramvayla bağlanacak kadar yakın olan bu iki semtin gençleri nasıl olur da bu kadar zıt görüşlere sahip olurdu?

Kitabın sonuna doğru kendi benliğimiz ve kültürümüze sahip çıkmamız gerektiğini anladım. Ne yazık ki bu durum kitabın yazıldığı 1930'larda bir sorun olduğu gibi günümüzde de bir sorun teşkil ediyor. Yani eser bu yönden kalıcılığını koruyor. Garp'ın bile örnek aldığı, içinde

pek çok şaheserin bulunduğunu söylediği sanatımız gün geçtikçe benliğini kaybetmektedir. Oysaki ne güzel eserlerimiz bulunmaktadır: Mesnevi, Rubaiyat, Gülistan... Garp bu eserleri bizden daha iyi biliyor, okuyor ve takdir ediyor. Bir Garplının Ömer Hayyam'ı bilip bir Şarklının Ömer Hayyam hakkında en ufak bir fikre sahip olmamasında kabahat bizde değil de kimdedir?

Kitap 1930'lu yılları anlattığından yabancı kökenli, özellikle de Arapça ve Farsça, kelime sayısı günümüz kitaplarına kıyasla daha fazlaydı. Elbette ki bu durum akıcılığı olumsuz etkiledi fakat olumlu yanlarının daha fazla olduğunu düşünüyorum. Bu kelimeleri öğrenerek genel kültür seviyemizi yükseltebiliriz veya 1930'larda yazılmış başka bir kitabı sözlüğe bakmadan rahatlıkla okuyabiliriz. Ek olarak psikolojik tahlil ve ruh çözümlemelerini içeren bazı cümleler oldukça uzundu. Yazar bu cümlelerde nokta tasarrufu yapıp virgül israfı gerçekleştirmiş. Dolayısıyla bazı cümleleri iki belki üç defa okumam gerekti. Sürükleyicilik de bundan olumsuz etkilendi.

Kitabın sonu beni çok şaşırttı. Hiç beklemediğim, ani ve sıradan bir sonla karşılaştım. Sürekli yükselen bir cismin yönünü değiştirip yere çakılması gibiydi adeta. Bence, Peyami Safa kitabın sonunu okuyuculara yani bizlere bırakmak istedi. Bu şekilde kitabın etkileyciliğinin artabileceğini düşünmüş olabilir fakat bence bu davranış konuyu havada bırakmış. Henüz tamamlanmamış, açıklığa kavuşmamış durumlar olduğunu düşünüyorum ve bu da teknik yönden büyük bir eksiklik.

Kitap hakkında yapmış olduğum araştırmalardan da bahsetmek isterim. Kitap ilk baskısını 1931 yılında yapmış. Ardından 1968'de ikinci baskısı gerçekleşmiş. Burada trajik bir durum var. Yazar ikinci baskıyı göremeden 1961'de vefat etmiş. Yani, 1931'den yaşamının sonuna değin sadece ilk baskıyı görmüş. Bu durumla karşılaşan şüphesiz her yazar kahrolur. 2010'lu yılların ortalarına kadar belirli sayılarda baskı alan bu kitap özellikle dizi uyarlamasından sonra oldukça popüler olmuştur. Diziden bazı kesitleri izleme fırsatım oldu. Şunu söyleyebilirim ki dizi ile kitabın tek ortak yönü karakterlerin isimleri. Örneğin, kitapta Neriman'ı yoldan çıkaran kişi Macit'ti fakat dizide, kitabın aksine Macit oldukça masum bir kişi. Ben bu durumun normal olduğunu düşünüyorum. 128 sayfalık tek solukta okunabilecek bir eserden iki sezonluk bir dizi yapabilmek için çeşitli eklemeler ve çıkarmalar yapmak şarttır.

Bu romanı herkesin okumasını öneriyorum. Bu kitap sayesinde Peyami Safa'ya alıştım diyebilirim. Artık hedefim Peyami Safa ile anlaşmak. Bu anlaşma da "Matmazel Noraliya'nın Koltuğu" ile olacak. 1930'ların İstanbul'unda tramvayla birbirine bağlanan fakat birbirinden tamamen kopuk biri Batı öteki Doğu kültürünü ifade eden iki semtin bir genç kıza yaşattığı kimlik problemlerini anlatan bu nadide eser bizlere günümüz hakkında dahi tavsiyeler vermektedir.

Arda ÖZTÜRK 10-A

BAZEN

İki sene önce bu sıralar ne yapıyordunuz? Yıllar boyunca her sabah yaptığınız gibi sabahın erken saatlerinde uyanıp işe veya okula gitmiştiniz muhtemelen. Tüm gün sıkıcı evrak işleriyle uğraştıktan veya eğer öğrenciyse girdiğiniz sınavdan sonra yorulmuş ve akşam kendinize biraz olsun zaman ayırabilme ümidiyle eve dönüyordunuz. Aynı planı yaptığınız önceki seferlerde olduğu gibi kendinize ayırmayı planladığınız zamanı, trafikte önünüzdeki sonsuza kadar giden kırmızı araba farlarıyla bakışarak tükettiniz. Çok yüksek bir ihtimalle ertesi gün de aynı şeyler yaşanmıştır. Bir sonraki gün ve bir sonraki gün de... O sıralar hayatınızın ne kadar monoton olduğundan sıkça yakınmış; bir değişim, bir heyecan istemişsinizdir. Kısacık hayatınızı her gün aynı şeyleri yaparak geçiriyor olmaktan bıkmış, her gün sırf hayatta kalabilmek için tıpatıp aynı şeyleri mecburen yaptıkça yaşama sevinciniz uçup gitmiştir. Hayatınızı renklendirmek için ne kadar uğraşsanız, çabalasanız da bazen hiçbir şey olmaz. Siz ne yaparsanız da hayat sizi bazen o monoton hayata hapseder. Hayatın sizi monotonlukla sınıdığı o günlerde hayatın iradenizi test etme yönteminin tamamıyla tersine döneceğinden habersizsiniz.

Bir sene sonraya, 2020'ye gelelim. Yılın daha ilk günlerinde uluslararası boyuttaki siyasi problemler dünyanın gündemine oturmuştu. Aynı günlerde çok büyük çaplı bir yangın Avustralya'yı âdeta kül yığınına çevirirken ülkemiz Elazığ depremiyle sarsıldı. Üstelik üç ay sonra olacıklardan da habersizdik.

Korona virüsün hayatlarımızdaki yeri sadece yurt dışından gelen haberlerle ve yarasalar ile ilgili şakalarla sınırlıydı. Fakat Şubat'ın son günlerinde artık yavaş yavaş salgının ciddiyetini kavriyorduk. Nitekim 11 Mart günü hem ülkemizde ilk korona vakasının görülmesiyle hem de aynı gün Dünya Sağlık Örgütü'nün pandemi salgını ilan etmesiyle artık hepimiz virüs tehlikesinin farkındaydık. Tüm bunlar sadece 3 ay içerisinde olmuştu. Tüm dünyayla birlikte hepimiz bir süre çıkmamak üzere evlerimize kapanma kararı aldık. İnsanlar uzun süre evlerinden çıkmayacaklarını bildikleri için marketlerde izdiham yaşandı. Karantinanın ilk günüyle beraber tüm hayatımız kökünden değişti. Eskiden belki birkaç saatte bile şehir değiştirebilirken markete bile gidemez olmuştuk. Birçoğumuz her akşam yapılan resmî açıklamaları hiç kaçırmadan dinledik. Virüs kaynaklı ilk ölümün açıklanmasıyla, yüz vakayı aşmamızla birlikte salgın artık gündemimize silinmemek üzere oturmuştu.

Monotonluktan eser kalmamıştı ve üst üste felaketler silsilesi yaşıyorduk. En başta karantinanın sadece iki hafta süreceğini sanıyorduk. Hayatın irademizi test etmek için kurduğu planlar hakkında yanılmıştık: Şu an neredeyse bir yıldır karantinadayız. Bir yıl önce hayatın sıkıcılığından ve tekdüzeliğinden yakınırdık ne kadar olay varsa adeta yağmur gibi yağıyordu. Koyu renk tenli insanlara karşı güdülen ırkçı yaklaşım sebebiyle öldürülen George Floyd'un ardından tüm dünya ırkçılığa karşı ayaklandı. Belki de onlarca yıldır görülmemiş, çok büyük çapta protestolar yürütüldü. Bu sırada milyonlarca kişi, virüs nedeniyle sevdiklerini kaybetti. Hayatımızı monoton bulduğumuz zamanlarda birkaç ayda yaşadıklarımızı on yılda bile yaşayamayacağımızı düşünürdük ama maalesef daha fazlasını dahi yaşadık. 30 Ekim'de bu sefer de İzmir büyük bir depremle sarsıldı, yüzü aşkın kişi hayatını kaybetti. Bu sırada tüm dünyada salgının ikinci dalgasıyla beraber vakalar hiç olmadığı kadar arttı. Felaketler bitmek bilmiyordu.

Birçoğumuz tekdüzeliğinden yakındığımız hayatımıza geri dönmeyi istemiştik bu dönemde. Fakat bu konuda ümitlenmemize bile fırsat kalmadan virüs mutasyon geçirerek çok daha tehlikeli bir hâl aldı ve giderek yayılıyor.

"Hayatın, insanın iradesini test etmek için pek çok yolu vardır. Bazen hiçbir şey olmaz bazen de her şey birden olur." demiş Paulo Coelho. Gerçekten de bu sözde bahsedilenleri birebir hepimiz son dönemde deneyimledik ve hâlâ da deneyimliyoruz. Son zamanlarda geçen her gün bu sözün ne kadar gerçek olduğunu anımsatıyor. Evet, maalesef hayatın bizim irademizi test etmek için pek çok yolu var.

Bazen siz ne yaparsanız yapın hiçbir şey olmuyor bazen de yüz yılda gerçekleşecek olayların tümü birkaç ayda gerçekleşiyor. Bizler bazı durumlarda ne yaparsak yapalım yaşananlara engel olamıyoruz. Önemli olan yaşananlardan güçlü çıkmak, onları arkamızda bırakıp önümüze bakmak.

Nisan KAYNAR 10-A

"HAYATIN, İNSAN İRADESİNİ TEST ETMEK İÇİN PEK ÇOK YOLU VARDIR. BAZEN HİÇBİR ŞEY OLMUZ BAZEN DE HER ŞEY BİRDEN OLUR."

PAULO COELHO

KIRMIZI BÖCEK

Her şey o sabah pencereden içeri dalan o küçük kırmızı sevimsiz böceğin adamın burnuna konmasıyla başladı. Tam tek vuruşta o böceğin yeri boyladığını görecekti ki elini kaldırmasıyla birlikte duvardaki tablonun suratının ortasına yapışması bir oldu. Yanağında oluşan derin yarıktan oluk oluk kan boşalıyordu. Yarasının üstüne bastırarak alalacele giyindi ve hastaneye gitmek üzere arabasına bindi. Kafasından binbir türlü düşünce geçiriyordu -ya otoparkta yer bulamazsa ya toplantıya geç kalırsa ya bu işi kaybederse-zaten istediği gibi de hazırlanamamıştı ve kötü görünüyordu.

Panikle ve sinirle önüne gelen kırmızı ışıklarda bile durmadan hastaneye vardığında uzak bir otoparkta yer bulabildi. Biliyordu zaten bu aksiliği yaşayacağını. Hastanede işi bittiğinde aradan iki saat geçtiği gibi yanağında üç tane de dikişi olmuştu, ağrısı sızısı da cabası.

Toplantıya son dakika yetiştiğinde herkes gelmişti ve adam hâlâ için için söyleniyordu. O uğursuz kırmızı böcek, işte her şeyin sorumlusu oydu. Akli yaşadığı olumsuzluklara takılı vaziyette, somurtan bir suratla açtı bilgisayarını. Haftalardır üzerinde çalıştığı iş merkezi projesinin kabul edileceğinden fazlasıyla emindi. Yetkililer, özensiz duruşunun yanı sıra sinirli tavırlarıyla yaptığı sunumunun sonunda, projesinin güzel olduğunu ama onunla çalışamayacaklarını söylediler. Ama bu haksızlıktı, kimsenin şimdiye kadar yapmadığı çözümler ve tasarımlar barındıran bir proje ortaya koymuştu. Neden istememişlerdi onunla çalışmayı? Bu kadar aksiliğin üzerine daha büyük bir kızgınlıkla öyle bir kapattı ki bilgisayarını, ekranın çatladığını bile akşam fark edecekti.

Arabasına bindiği gibi bastı gaza. Öyle hızlıydı ki son anda yola fırlayan köpeği fark ettiğinde artık çok geçti. Zavallı köpek oracıkta can verdiğinde hâlâ tüm suçlu o kırmızı böcek miydi bilinmez ama o güne dair yaşanacak ne kadar aksilik varsa üst üste yaşanmıştı.

Eve vardığında, bu kadar aksiliğin bir güne nasıl sığabildiğini, bunların ne anlama geldiğini, neden olduğunu düşünürken derin bir uykuya daldı.

Her şey o sabah pencereden içeri süzülen siyah benekli kırmızı şirin uğur böceğinin burnuna konmasıyla başladı. Bu mevsimde, bu şirin uğur böceğini görmek ne büyük bir şanstı. Kırmızı böceği eline aldı ve balkona çıktı. Çocukluğunda yaptığı gibi "uç uç böceğim" diyerek onu doğaya geri gönderdi. İçini derin bir haz kaplamıştı. Keyifli bir kahvaltıdan sonra hazırlanarak arabasına bindi. Önemli bir toplantısı vardı. Haftalardır emek verdiği iş merkezi projesinin sunumunu yapacak ve işi almaya çalışacaktı. Yolda gelirken aldığı çiçekleri vazolara yerleştirdi ve son hazırlıklarını tamamladı.

Sabah uyanmasına yardımcı olan ve güne iyi başlamasını sağlayan şirin uğur böceğini düşünürken yüzünü bir gülümseme kaplamıştı. "Gülümsemek birçok sorunu çözer." dedi içinden. Sunumu bittiğinde alkışların ardından projesinin kabul edildiğini söyledi yetkililer. Onlarca proje teslimi ve ödülleri vardı, çok da şaşırılmamıştı bu duruma ama bu proje diğerlerinden farklıydı ve özeldi.

Toplantı bittiğinde bilgisayarını topladı ve arabasına bindi. Biraz uzakta bir köpeğin yola çıkmak üzere olduğunu fark ettiğinde dörtlülerini yakarak yavaşladı ve diğer araçların da yavaşlamasını sağladı. Böylece köpeğin güvenli bir şekilde yoldan geçmesine vesile oldu.

Eve vardığında, o gün yaşananların kaynağı şirin uğur böceği miydi bilinmez ama rutin ve mutlu bir gün geçirdiğini düşünürken uykuya daldı.

Neydi asıl olan, neydi gerçek? Bilinen bir gerçek vardı ki o da insanın ta kendisiydi. Olan her şey kendisinin eseri idi.

Can AFACAN 10-B

ÖLÜMÜN AĞZINDAN KİTAP HIRSIZININ HİKÂYESİ

Markus Zusak'ın Kitap Hırsızı adlı romanında İkinci Dünya Savaşı'ndaki Nazi Almanyası'nda hissedilen korku ve yaşananlar, Liesel Meminger adlı küçük bir kızın öyküsü üzerinden okuyucuya aktarılıyor. Kitap, iki bin beş yılında yayımlanmasına rağmen savaş yıllarını ve o dönemdeki insanların üzerindeki Nasyonal sosyalizmin (Nazizm) etkisini, Yahudi ayrımcılığını okuyucuya başarılı bir şekilde hissettiriyor. Ayrıca romandaki bakış açısı ve anlatıcı türü alışılmışın dışında hikâyedeki ölümleri, savaşı ve acıları Azrail'in ta kendisi anlatıyor. Yazar, kitabın anlatıcısı ile özgünlüğünü ortaya koyuyor. Gayet yaratıcı bir düşünce, savaş ve ölüm en güzel Azrail'in ağzından anlatılabilir. Ölüm, kendisini romanın anlatıcısı olarak tanıtıyor ve biz okuyuculara, onun ilgisini çeken bir kızın hikâyesini anlatıyor, Liesel Memingerin hikâyesi.

Anlatıcı kitap hırsızı olarak tanımladığı küçük kıızı yalnız üç kere gördüğünden bahsetse de kıızı asıl kıızın kendi hikâyesini yazdığı kitaptan tanıdığını söylüyor. Kitabın ilk sayfalarında anlatıcı, Liesel ile karşılaştığı anlardan kısaca bahsediyor. Anlatıcı, Liesel'i ilk gördüğündeki manzarayı beyaz renge benzettiğinden, o beyaz karlı günde Liesel'in kardeşini almaya geldiği zamandan bahsediyor. Liesel'i karların arasındaki ilk kitabını çalarken yakalıyor. İkinci karşılaşmalarını ise karanlık ve siyah rengine benzetiyor, düşen uçağın yanında karşılaşıyorlar. Sonuncu karşılaşmadaysa kırmızı rengine benzetiyor, hatta anlatıcının tanımlarıyla gökyüzü adeta kaynıyor, bombaların düştüğü mahallede karşılaşıyorlar. Anlatıcının gördüğü manzaralar ile betimlediği bu üç renk; siyah, kırmızı ve beyazı bir araya getirince Nazi bayrağının oluştuğunu fark edebilirsiniz. Kitap içerisinde, bu tarz detaylar ve küçük göndermeler içeriyor. Aklımda kalan ve en çok hoşuma gidenlerden bir diğeri ise şuydu: "Hitler'in yönetiminde geçen onca yılda kimsenin Führer'e benim kadar sadakatle hizmet etmediğini söylesem yalan olmaz sanırım." Bu alıntıdan da anlaşıldığı gibi o dönemlerde, Nazi Almanyası'ndaki Führer'in diktatörlüğü hikâyede yansıtılıyordu. Führer'den korkanlar -Hubermann ailesi bunlara bir örnekti-, Führer'den nefret edenler, Yahudi Max ve Führer'i öldürmek isteyenler, Liesel Meminger. Romanda, Nazi Almanyası'nda yaşamış her çeşit karakter bulunuyor ve her karakterin düşüncesi, hissettiği duygular en gerçekçi biçimde yansıtılıyordu. "Küçük çocukların gözlerinde Führer vardı" diyordu kitapta. Daha çocuk yaşta şarkılarla ve törenlerle aşılanıyordu nefret duygusu, Yahudi ve komünistlere karşı duyulan nefret duygusu. Hans Hubermann'ın yere eğilip düşen ekmeği bir Yahudiye uzatması, herkesin ondan nefret etmesi ve ceza alması için yeterli bir sebepti. Yahudi Max'ın Liesele söylediği cümleler ile Führer'in kelimeler ile dünyaya nasıl hükmettiğini ve kelimelerin gerçek gücünü kullanarak doğru sözcükler, doğru sembollerle insanları nasıl manipüle ettiğini anlatılıyordu.

Okuyucunun Liesel'i ilk kez gördüğü zaman, Liesel annesi ile trende kardeşinin ölümünü bekliyordu. Kardeşini karlara gömdükten sonra mezar kazıcılarının birinin cebinden siyah kapaklı bir kitap karlara düşmüştü, bu Liesel'in ilk çaldığı hatta ilk okuduğu kitaptı.

Ardından Liesel üvey anne ve babasının yanına götürüldü. Kızın annesine ne olduğu kitapta söylenilmese de çoğu okur hemen hemen ne olduğunu tahmin edebilmiştir. Kitapta Liesel sürekli annesine mektuplar gönderiyor fakat annesi ona hiç geri dönüş yapmıyordu hatta bir keresinde Liesel "Annem bir komünist mi?" diye sormuştu. Bunlardan yola çıkarak annesinin bir komünist olduğunu ve Nazi Almanya'sında komünistlere yer olmadığından onu götürdüklerini düşünebilirsiniz ki benim de düşüncem bu şekilde. Ardından Liesel ikinci kitabını ateşlerin içinden çaldı, yanmak üzere olan kitabı kurtardı, çok geçmeden üçüncü kitabı da Vali'nin evinden çaldı. Anlatıcı bu yüzden Liesel'e kitap hırsızlığı diyordu. Liesel kitap çalmasına rağmen okumakta oldukça güçlük çekiyordu fakat Hans'ın yardımıyla Liesel birçok kitabı bitirmeyi başarmıştı. Liesel bu şekilde Hans'a ısınmıştı ve onu babası olarak kabul etmişti. Tahmin ettiğiniz gibi Hans Hubermann oldukça iyi kalpli ve nazik biriydi. Tabii ki gereğinden fazla olan bu iyi niyet ve naziklik kötü sonuçları da doğuracaktı.

Führer ve kitaplar bir yana, romanın içerisinde okuyucunun kalbini ısıtacak küçük bir aşk hikâyesi de bulunuyor, Liesel ve Rudy. Hepimizin bildiği klasik çocukluk aşkı da denebilir. Her şey Rudy'nin Liesel ile okula gitmesiyle başlamıştı ve sonrasında beraber çamaşır toplayarak, futbol oynayarak ve hatta hırsızlık yaparak devam etmişti. Hayat dolu bir çocuk, bu sözcükler tam da Rudy'yi tanımlıyordu. Rudy şüphesiz kitapta en sevdiğim karakterdi. Rudy ünlü Jesse Owens hikâyesi ile tanınıyordu. Kendisini siyaha boyayıp yüz metre koşmuştu, Jesse Owens olmak istediği için. Fakat bu durum pek de iyi sonuçlanmamış, babası ona kendini siyaha boyayıp dışarı çıkamazsın demişti. Rudy nedenini sorduğunda ise çünkü siyah olmak istemezsin demişti,

Rudy o gün anlamıştı. Kendi düşünceleri olsa bile, manipüle edilmemiş olsa da bu düşünceleri saklaması gerektiğini anlamıştı. Bu tarz insanlar ya zeki ya da korkak oldukları için söylemezlerdi düşüncelerini.

Yazarın kitabı hakkında en başarılı olduğu konulardan biri kesinlikle karakterlerdi. Karakterler oldukça samimi ve gerçekçiydi. Her birini, kendi mahallenizdeki komşunuza veya dostunuza benzetebilirdiniz. Herkesin hayatında mutlaka bir tane bulunan tiplerdi ve hepsinin farklı bir hayatı, farklı bir acısı vardı. Rosa ile Bayan Holtzapfel arasındaki tatlı atışmadan tutun Hans ile Alex Steiner arasındaki yardımlaşmaya kadar her biri kendi mahallenizde her gün gördüğünüz tipleri andırıyordu. Her karakterin düşüncesi kitapta sunuluyor ve okurun olayları farklı bakış açılarından görmesi sağlanıyordu. Karakterlerin yanı sıra, yazarın yazım stili ve samimiliği de onu diğer kitaplardan ayırıyor, romana farklı bir hava katıyordu. Tabii ki romanın özgün olmasında, anlatıcının Azrail olmasının büyük bir etkisi vardı fakat yazarın kendi tarzının önemi de göz ardı edilemezdi, yadsınamazdı. Kitabın her bölümünün başında, kafanızda hikâyede olacakları canlandırabileceğiniz anahtar kelimeler bulunuyordu. Ayrıca bölümler yaklaşık on sayfadan oluşan küçük kısımlara ayrılmıştı, her birinin ayrı bir başlığı ve alt kısmında da olacaklar hakkında ipucu veren kısa cümleleri ya da özlü sözleri vardı. Yazarın böyle bir tarz kullanmasındaki neden, özgün olmanın yanı sıra okuyucuyu sıkmamak içindi. Kitap beş yüz yetmiş dört sayfadan oluşuyordu ve bütün roman tek bir hikâye üzerine kuruluydu, bu nedenle okuyucunun sıkılıp

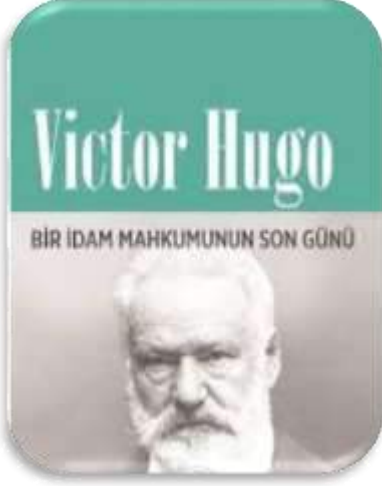

kitabı bırakması mümkündü. Yazar, bunu engellemek adına olayları ayırmış ve her birine küçük başlıklar koymuştu. Yazarın romanı sürükleyici kılmak adına uyguladığı bir başka teknik ise önemli olayları önceden kitabın arasında verip okuyucunun heyecanını yükseltmekti. Yazar, karakterlerin ölümü gibi zirve noktaları, okuyucunun kitaptan kopmak üzere olduğunu fark ettiği kısımlara serpiştirmiş ve adeta okuyucuyu kitabın içine hapsedmişti. Kitabın uzun olmasına rağmen yazar çeşitli yöntemlerle okuyucuyu kitabın içinde tutmayı başarmış ve romanı sürükleyici kılmıştı. Bu nedenle kitap her ne kadar uzun olsa da bir solukta biten romanlar arasına girebilirdi.

Tarihi anlatan fakat o dönemi kitabın içerisinde de yaşatan ve ayrıca okuyucuları sıkamamak adına olayları kitap hırsızının yaşam hikayesi üzerinde anlatan bir roman. Eğer duygusal hikayeleri seviyorsanız üstelik Alman tarihi biraz da olsa ilginizi çekiyorsa bu kitap tam size göre. Ancak sizi uyarmam gerek, kitabın sonu oldukça acıklı bitiyor, buna hazırlıklı olmalısınız.

Ceylin KARAHAN 10-B

BİR İDAM MAHKÛMUNUN SON GÜNÜ

"Bu kitabın ortaya çıkış nedenini anlayabilmemiz için önümüzde iki seçenek var: Ya gerçekten sefil bir adamın son düşüncelerini yazmış olduğu sararmış, düzensiz bir kâğıt tomarı söz konusudur ya da bu adam; bir insana, sanatın yararına doğayı inceleyen bir hayalpereste, bir filozofa, bir şaire rastlamıştır, kim bilir? Belki de kendisine egemen olan ya da daha doğrusu kendisini teslim ettiği ve ancak bu kitaba aktararak kurtulabildiği bir düşlemdi onun bu düşüncesi." diyerek Victor Hugo, insanların görüşlerini gözlemlemek adına bu kitabı ilk olarak 1829'da isimsiz bir şekilde yayımlamıştır. Kitabın konusu, idam mahkûmluğuna çarptırılmış, adı bilinmeyen bir adamın son gününde nasıl hissettiğini, psikolojik ve

bedensel durumunu, yaşadıklarını ve son anlarını yazarak anlatmasıdır. Romantizm akımının en bilinen isimlerinden biri olan Victor Hugo'nun böyle siyasi ve toplumsal değer güden bir eser ortaya koymasındaki amacı, "ölüm cezasının kaldırılması için yapılan bir söylev" olarak nitelendirmiştir. Fransa'nın o dönemlerinde idam cezası hala yürürlükte olan bir eylem olduğu için karşı çıkan birçok insan da olsa, Victor Hugo bu kitap sayesinde bazı insanları etkilemeyi başarmıştır.

Bu kitabın yazılma amacının idama karşı gelinmesi olduğu yazar tarafından açıkça belli edilmiştir. Fakat kitabın ortaya çıkışını anlayamamamın sebebi biz okurlara verilmiş olan iki seçeneğin benim düşüncemle örtüşmüyor oluşudur. Öleceğini öğrenen bir mahkûmun akıl sağlığının son düşüncelerini yazıya geçirecek kadar sağlam olması, adamın sefillikten uzak olduğunun bir belirtisi olduğuna inanıyorum. Aynı zamanda da adamın kendi egemenliğini teslim edemiyor oluşundan dolayı yazdığını düşünüyorum. İçinde barındırdığı umut ve Tanrı'nın onun affını göz önünde bulunduracağı düşüncesi ile hayata tutunmaya çalışan bir mahkûm görmüştüm kitabı okurken.

Victor Hugo bu kitapta idam mahkûmu olan adamın hissettikleri karşısında gerçek hayatta da idam mahkûmlarının bunlara benzer hissedebileceklerini vurgulamaya çalışıp insanların daha insafli davranmaları gerektiğini belirttiğini düşünüyorum. Aynı zamanda idam dediğimiz olay bence, suçluların ceza çekmesi adına onların ruhlarını bedenlerinden ayıran ve sadece o kişinin bedenine acı çektirmeyi hedefleyen bir yöntemdir. Fakat kitapta üzerinde durulan düşünce, idam cezasının idam edenler tarafından bedensel bir ceza olması yanında, idam edilenlerin kitapta da bahsedildiği gibi "Oysa ruhsal acının yanında bedensel acı hiç kalır." cümlesi ile idamın bedensel acıyla kalmadığı anlaşılıyor. Bu durumda kitap bize idam edilenlerin açısından bakabileceğimiz bir dünya yaratıyor.

Suçlu ya da suçlu olduğu sanılan insanların yaptıklarının sonucunda onları öldürmek çözüm yolu değil sadece bir kaçıştır. Victor Hugo'nun da vurgulamak istediği nokta, çözümünü

insanları idam ederek değil onları iyileştirerek bulmamızdır. İnsanları iyileştirmek benim de kesinlikle katıldığım bir çözüm yoludur. Çünkü bir insanın ecelini başka bir insan getirmemelidir. Kitapta da dediği gibi "İntikam almak bireyseldir, cezalandırmak Tanrı'nın işidir.". Bu düşüncenin herkes tarafından benimsenmesi gerçekten önemliyken bu düşünceye ters düşen bir durum vardır. Suçlu kimselerin idam cezasına çarptırılmalarının istenmemesi, o insanları öldürmenin çözüm yolu olmadığıdır. Fakat o suçlu insan bir cinayet işlemişse bizim savunduğumuz düşüncenin tam zıddını yapmış olur. Yani o can almış birisinin (karşı taraf haklı ya da haksız olsa da) ellerini kana bulaması affedilir bir durum söz konusu olamaz bence. Bu durumda büyük bir ikilem oluşur ve insanlar neyi savunması gerektiğini karıştırabilmesi olası bir gerçektir. Yine de Victor Hugo'nun suçluları ıslah edip ve onları tekrardan toplumun bir parçası yapma düşüncesi bu değerleri önemseyişinin bir kanıtıdır.

Kitapta konu alınan esas tema ölümdür. Ölümü tecrübe etmiş bir sürü insanın son anlarında kalplerinden gerçekten ne hissettiklerini bilemeyiz. Ama Victor Hugo'nun, karakterin son zamanlarını yaşarken yapmış olduğu iç çözümler ve anlattığı duygular çok farklı gelmişti bana. Çünkü, bir insan ölürken onun kalbinden geçen gerçek duyguları o kişi dışında başka kimse bilemez. Victor Hugo bu insanın son zamanlarında sanki gerçekten o insanın kalbini okumuşçasına kelimeleri yazıya aktarması kitabın en beğendiğim yeri oldu.

Bu hayatta ölüm, yaşayan insanların belirsizliğidir. Bu belirsizlikten doğabilecek duygular bu kitapta gerçekçi bir şekilde yer edinmiştir. Kitabı da etkili kılan özelliği budur. İnsanların düşüncelerine hâkim olan bir gerçekçiliğe sahiptir. Hatta gerçekçiliği, o dönemdeki insanların fikirlerini değiştirmeye yetmiştir. Bu özelliğinin yanı sıra yazar, kitabı topluma hitaben yazdığı için dilindeki sadeliği korumuştur ve anlaşılması kolay olan

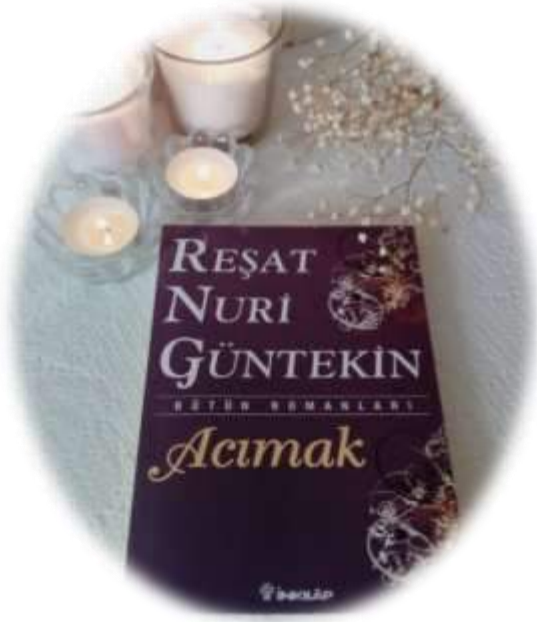

bir roman ortaya çıkarmıştır. Aynı zamanda yazarın yakındığı konuları hem sade bir dille hem de ikna edici bir gerçekçilikle yazdığından dolayı kitaptan etkilenmemek mümkün değildi. O döneme hitaben yazılmış bir kitap olsa da bence insanlarda bırakacağı etkinin sonunun gelmeyeceğine inanıyorum.

Zeynep Ece BİKEZ 10-B

"ACIMAK" ROMANINA BİR BAKIŞ

Acımak, Cumhuriyet Dönemi yazarı Reşat Nuri Güntekin tarafından kaleme alınmıştır. 1928 yılında yayımlanan eser, Türk Edebiyatı Klasikleri arasındadır.

Kitap, küçük yaşta gördüğü kötü muamelelerden dolayı acıma duygusunu kaybetmiş bir öğretmen olan Zehra'nın, babasının vefatından sonra babası ve hayatıyla ilgili gerçekleri öğrenmesini konu alıyor. Merak uyandıran bir konu var ve kitap sizi bu açıdan hayal kırıklığına uğratmıyor. Bazen kitapların kapağında çok etkileyici bir konu yazar ama kitabı bir okursun konuya düzgün değinilmemiş, her şey havada kalmış. Bu öyle değildi. Konu kitapta güzel işlenmiş. Güzel işlenen konunun yanında olaylar da canlı tutulunca akıcı bir kitap oluşmuş. Tek seferde okuyabildiğim sayılı kitaplar arasına girdi açıkçası. Kitabı okurken her şey çok gerçek geliyor. Bence bunun sebeplerinden bir tanesi çokça diyalog kullanılması olmuş. Bu sayede

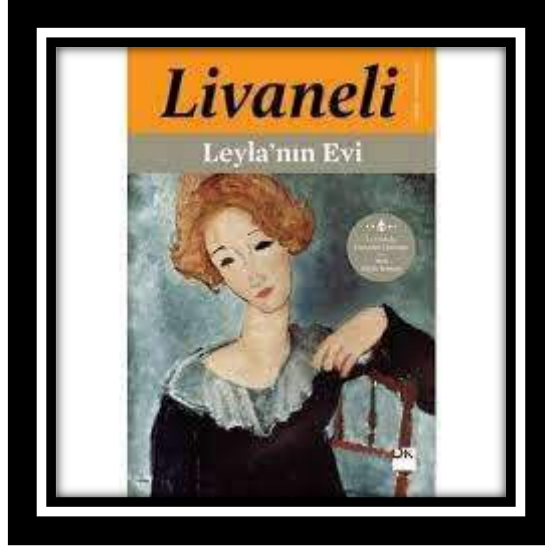
konuşmaya bir üçüncü kişi olarak katılmışsınız gibi oluyor. Normalde fazla diyalog olan kitaplarda anlam karmaşası olmasından yakınırsınız çünkü kimin ne söylediği anlaşılabilir veya kişiler karıştırılır. Fakat bu kitapta ara ara o an kimin konuştuğu okura hatırlatılmış. Hatta hatırlatmalar o anın küçük birer betimlemeleriyle yapılmış. Gerçeklikle ilgili diğer bir neden de olağanüstü öğelere yer verilmemesi olmuş. Gerçeklik kavramı kitabın insanda bir iz bırakabilmesi için gerekli bir kavram ve etkileyicilik de gerçekliğin artmasıyla doğru orantılı bir şekilde artmış. Kitap kahraman bakış açısıyla yazılmış. Kahraman değiştikçe anlatıcı da değişiyor. Karakteri daha iyi anlayabilmek denilen şey de bundan geçiyor bence. Karakterin yaşadıklarını kendi ağzından dinliyoruz çünkü. Bunun yanında kitap biraz eski bir dönemde yazıldığı için eski kökenli kelimelere sıklıkla rastlıyoruz. Anlamını bilmediğimiz kelimeler çokça var ama cümle içinde çok göze batmıyor.

Kitabın sonuna doğru kitap ve başlık uyumunun ne kadar iyi olduğunu da anlıyoruz. Ayrıca sonda kitabın ters köşe yapmasıyla okura yoğun duygular aşıyor kitap.

Acımak... Her insanın sahip olması gereken bir duygu bu. Etrafını soğuk, kalın duvarlarla çevirdiğimiz o önyargıları aşmaya yardım edecek tek gerçek duygu belki de. Çünkü gerçek, bizim inandığımız ya da kendimizi inandırdığımız belki de inandırıldığımız değil gerçek sadece gerçek ve ona ulaşmak için de öğrenmeliyiz. Acımayı öğrenmeliyiz. Kitapta da öğretildiği gibi, Zehra'nın da öğrendiği gibi.

Beste SIRMA 10-B

LEYLA'NIN EVİ

Zülfü Livaneli'nin kaleme aldığı Leyla'nın Evi romanı birbirinden çok farklı insanların hayatlarının birbirlerine nasıl dokunduğunu anlatmaktadır.

Leyla'nın annesi bir paşa kızı, babası ise bir İngiliz subayıdır. Savaş sırasında birbirlerine âşık olan bu iki gencin aşkları kızın hamile kalmasıyla sonuçlanmıştır. Leyla'nın ailesi, babasını kızlarını kirlettikleri düşüncesiyle öldürmüş, annesi ise daha fazla bu acıyla yaşamak istemediğinden Leyla'yı doğurduktan sonra yaşamına son vermiştir.

Büyükanne ve büyükbabasıyla hayatını büyük bir yalıda geçiren Leyla, onlar da hayatını kaybettikten sonra kocaman yalı yerine yalının bahçesindeki küçük müstemilat evinde yaşamaya başlamıştır. Ta ki yalının yeni sahipleri Ömer Bey ve karısı gelene kadar. Yalının yeni sahipleri Leyla'ya sahte deli raporu çıkartmış ve onu sokağa atmıştır. Yaşlı kadın uzun süre yalının önünde oturmuş ve evini geri almayı beklemiştir. Daha sonra yanına gazeteci Yusuf gelmiş ve ona evinin kapısını açmıştır. Yusuf'un babası eskiden yalının bahçıvanıdır ve Yusuf, Leyla'nın elinde büyümüştür. Yusuf'u torunu olarak gören Leyla'nın başka çaresi olmadığından dolayı Yusuf ile beraber evine gitmiştir. Yusuf kız arkadaşı Roxy ile beraber yaşamaktadır. Roxy, gerçek adıyla Rukiye Almanya'dan gelen bir dansçidir. Evin kendisine bile yetmediğini düşünen Roxy Leyla'yı evlerinde istememektedir.

Ali Yekta Bey ise bir uşaktır. Aynı zamanda Ömer Bey'in de babasıdır. Ali Yekta Bey, oğlu kendisi gibi olmasın diye onun eğitimine çok önem vermiştir. En büyük hayali de Boğaz manzaralı bir yalının en büyük odasına sahip olmaktır.

Leyla, evine son bir kez bakmak için yalıya geldiğinde yolu Ali Yekta Bey ile kesmiş ve ona başından geçen her şeyi anlatmıştır. Ali Yekta Bey, oğlunun Leyla'ya yaptıklarını duyduğunda en büyük hayalinin gerçekleşmeyeceğini de anlamıştır.

Oğlu ile konuşmak için tekrar yalıya giden Ali Yekta Bey, oğlu ve karısının konuşmalarına kulak misafiri olmuş ve Ömer Bey'in karısının onun hakkında söylediklerini duyunca yapacağını yapmıştır.

Her ne kadar yalıda hoş olmayan olaylar yaşansa da Yusuf'ların evinde bu durum tam tersidir. Roxy'nin Leyla ile hiçbir problemi kalmamış hatta onu annesi gibi görmeye başlamıştır. Roxy hamile olduğunu öğrenmiş, Yusuf ile evlenmeye karar vermiş ve anne olarak Rukiye isminin ona daha çok yakışacağını düşündüğü için gerçek ismine geri dönmüştür. Mutlu haberler bunlarla da sınırlı değildir. Leyla yalıdaki evini geri almış ve oraya yerleşmiştir. Kitap, Leyla'nın ölümü ve Yusuf ve Rukiye'nin Leyla isimli küçük kızına yazılan mektup ile de sona ermiştir.

Hani bazen bazı kitaplara takılıp kalırız. Başlamış oluruz ama sonunu getiremeyiz. Kitap günlerce belki haftalarca başucumuzda kalır ve okunmayı bekler. Bu kitabı okurken içine o kadar çok dalıyorsunuz, bunca birbirinden farklı, bağımsız hareket eden hayatların nasıl bütünleştiğine odaklanıyorsunuz ki bunları düşünmeye fırsat bulamıyorsunuz. İçerisinde çok fazla betimleme bulunmayan, sade ve akıcı bir dille yazılmış mükemmel bir roman.

Kitabın ana karakterinin okuyucunun en sevdiği karakter olmasını çoğu zaman klişe bulmuşumdur. Ama bu kitapta en sevdiğim karakter Leyla Hanımdı. Annesi ve babası olmadan bir çocukluk geçirmesi beni çok etkiledi. Kocaman yalının bahçesindeki müstemilat evinde kalması, daha sonra o evden de atılması üzücüydü. Leyla çok cesur ve kendi ayakları üzerinde durabilen, güçlü, naif ve güzel bir kadındır.

Kitapta en çok üzüldüğüm karakter Ali Yekta Bey oldu. Babası da uşak olan Ali Yekta Bey'in kendisi de tıpkı babası gibi uşaktı. Ama oğlu kendisi gibi olmasın, toplumda tanınan biri olsun diye elinden gelen her şeyi yapmıştı. Fakat Ömer Bey'in karısı Necla'nın ona karşı söylediklerini duyunca bir anlık sinir ile onu öldürmüş ve hayatını hapiste geçirmek zorunda kalmıştı.

Kitabın sonunda Leyla'nın torunu gibi gördüğü küçük Leyla'ya yazdığı mektup da kitabın en can alıcı bölümlerinden bir tanesiydi. Kendi anne ve babasını hiç tanımamasına rağmen onları, yanında olmadığı için suçlamadığını belirtmişti. Yaşadığı küçük evi de küçük Leyla'ya bırakmıştı.

Kitaptan beni en çok etkileyen alıntılar:

- Mademki insanlar birbirlerine acı veriyordu, o zaman en güzel şey hayata meydan okumak ve mutlak bir yalnızlığı seçmekti.
- Mesela el, okşadığı teni yıllar sonra bile tanıma özelliğine sahipti.
- Şairlerin söylediği gibi, "Paris güzel bir salon, Londra güzel bir park, Berlin güzel bir kışla ama İstanbul güzel bir şehir" idi.

Kitabın sadece adına baktığınızda neden bir ev için koca bir kitap yazılmış gibi düşünebilirsiniz. Ben de öyle düşünmüştüm. Ama bence ev bir kişinin oturduğu, yapıdan ibaret olan yerle sınırlı değil. Kendimizi mutlu hissettiğimiz yer aslında bizim evimiz.

Okurken bazı bölümlerinde üzüleceğiniz, karakterlerin yaşadığı olayları kendiniz yaşamış gibi hissedeceğiniz ama yeri geldiğinde de onlar için çok mutlu olacağınız harika bir kitaptır. Kesinlikle herkesin okumasını tavsiye ediyorum.

Beyza BERK 10-C

HAYATTAKİ SINAVLAR VE ENGELLERİMİZ

Hayat her insan için farklı ilerler. Her insanı sınama, test etme yolu farklıdır. Bununla birlikte insanın yaşadığı sıkıntılar ve sorunlar onun kendi hayatına nasıl yön verdiğini gösterebilmesi için fırsattır bir bakıma. Problemleriyle ne kadar sağlıklı ve düzenli bir biçimde ilgilenebiliyorsa o kadar güçlü bir insandır büyük tabulara göre. Fakat söylentilerden uzak bir insan hayatını göz önünde bulundurursak eğer işin aslının bu yönde olmadığını çok net bir biçimde görebiliriz. İnsanoğlu üzülen, ağlayan, coşkuyla sevincini yaşayan ya çok üst düzey ya da normal diyebileceğimiz şekilde duygularıyla hareket eden varlıktır ve hayat her insana farklı bir sınav sunar.

Yaşantınız çok sakin, kavgadan gürültüden uzak olabilir veya kendi yorumlamanıza da bağlı olarak dertten sıkıntıdan geçilmeyen, duygu durumu sürekli düşük ve her ânı düğüm olmuş anılarla dolu bir hayat yaşamanız da mümkün. Bazıları hayatının çok sıkıcı olduğunu bazıları ise her şeyin üst üste geldiğini ve sorunlarının altında kaldıklarını söyleyebilir. Önemli olan günün sonunda hayatının idaresini her şeye rağmen elinizde tutabilmekten geçer. Çünkü hayatın bizi savurduğu her yöne gidersek, dibine batırdığı her akıntıya kapılırsak bu yaşam bir süre sonra içi boş bir vazoya benzer. O vazo, içinde rengârenk çiçekler bulundurduğu için güzeldir o yüzden gözümüze hitap eder ve hep öyle kalsın isteriz. Ne zaman ki vazanın içi boşalır, işte o zaman vazo yüksek raflara kaldırılır. Bu benzetmeyle birlikte çiçekleri; hayatımızın içindeki her türlü duyguya, yaşadığımız anılara, ailemize, arkadaşlarımıza benzeterek dopdolu bir hayat geçirmemiz mümkündür. Fakat eğer hayatın önümüze çıkardığı her sorunda pes edersek ve bu koca maratonun iplerini elimizden bırakırsak yaşantımızın bizi test ettiği bu süreçte sınıfta kalırız. Yüksek raflarda toz içinde kalırız.

İnsan, yaşamı gereği her duyguyu tadında yaşamalı ve her olay için düşünme süresini orantılı ayarlamalıdır. Aksi takdirde sıkıntılı zamanlardan geçeceğinden neye ihtiyacı olduğunu bile kolay şekilde fark edemez hale gelebilir. Bu durum oldukça tehlikelidir. Hayatın anlamına varamadığı, ne hissedeceğini bilemediği durumlarda insan kendini çıkmaz bir sokak ya da sonu hiç gelmeyen bir yolda gibi hisseder. Kaçmaya ve olabildiğince hızlı bir şekilde koşmaya çalışır kurtulmak için, ama engellerle karşılaşır durmadan.

Kendini o kadar boşlukta hisseder ki çıkmak için açabileceği kapıları fark edemez bile. Kendi oluşturduğu engelleri göremez. Bu duruma kapılıp yaşamı daha da zor hale getirmemek için her şey dengeli ve düzenli olmalıdır. Elbette bu düzeni hayat boyu her an sürdürmek mümkün değildir, ama bu duruma geldiği zamanda doğal bir şekilde süreci geçirmeyi beklemeli ve zamanı geldiğinde de o durumun içinden çıkmayı bilmelidir.

Bade Elenur YILMAZ 10-C

GÜN DOĞUMU ÖNCESİ

Herkesin hayatında "Neden her şey üst üste geliyor?" demek zorunda bırakıldığı zamanlardan geçmiştir. Bazen sabah biri canınızı sıkar, akşam çok sevdiğiniz bir müzik grubunun dağıldığını öğrenirsiniz. Gece her şeyin yarın daha iyi olacağına kendinizi inandırarak uyursunuz fakat uyandıığınızda da aksilikler peşinizi bırakmaz. Kulaklığınızın teki çalışmaz, aradığınız bir eşyayı bulamazsınız, çizdiğiniz resmin üstüne su

dökersiniz. Kendinize yarının çok daha iyi geçeceğini söyleyerek uyursunuz fakat hayat sizinle dalga geçercesine karşınıza sıkıntılar çıkarmaya devam eder. Günün sonunda bütün hayat enerjiniz adeta gökyüzündeki görünmez bir elektrikli süpürge ile çekilmiş gibi hissederek yatağa girersiniz. Bu noktada tek isteğiniz yarının geçen birkaç gün gibi olmamasıdır, fakat bunu olmayacağını düşünmekten kendinizi alıkoyamazsınız. Eğer yeterince şanslıysanız hayat size biraz acıyarak karşınıza can sıkıcı olaylar getirmeye ara verir, değilse her geçen gün daha da bıkarak hayatınızı sürdürmeye devam edersiniz. Bu durumu ve sebebini Paulo Coelho şu sözüyle çok güzel anlatır: "Hayatın, insanın iradesini test etmek için pek çok yolu vardır. Bazen hiçbir şey olmaz bazen de her şey birden olur."

Hayat bazen adeta sınırlarınızı ölçmek için aklına gelen bütün sıkıntıları önünüze engelli koşudaki engeller gibi dizer, sizin de bu durumda iki seçeneğiniz kalır: "Ya engellerin üzerinden ne kadar yorulsanız da atlayarak -en azından bazılarını çarparak- koşuya devam edersiniz ya da yarışı bırakırsınız." Böyle bir durumda unutulmaması gereken şey, yarışın eninde sonunda bitmek zorunda oluşu ve er ya da geç engellerin son bulacağıdır. Yarış pisti her yarışçı için aynı değildir, ne yazık ki bazı insanlar daha uzun bir yol boyunca koşmak zorundadırlar. Bazı insanlar da yapıları dolayısıyla daha rahat koşarlar ve zıplarlar. Dolayısıyla her yarışçı aynı şekilde etkilenmez, çıkan zorluklar bazı kişileri çok daha fazla zorlar. Ayrıca bazıları yarışı daha önce bitirir. Sonuç ne olursa olsun, değişmeyen mutlak gerçek yarışı bitirmenin tek yolunun koşmak olduğudur, zira pes etmek hem yarışı bitirme hem de yarışmanın sonunda ulaşılabilecek olası bir ödül ihtimalini sıfıra indirir. Tabii ki ödül önemli değildir, zira herhangi bir ödül alınmasa bile hayatta yaşanan her şey insana küçük de olsa bir şey katacaktır. Akılda tutulması gereken bir diğer unsur da nasıl dünyanın her yeri engebeli arazilerle kaplı değilse hayatın da tamamı sıkıntılarla kaplı değildir. Ne olursa olsun, hayat önümüze ne kadar engel koyarsa koysun geleceğe umutla bakılmalıdır. Çünkü bunlar sadece hayatın insanın iradesini test etmek için önümüze koyduğu zorluklardır. Her şey üst üste de gelse, önümüzdeki ışığı göremesek de dedikleri gibi en karanlık zaman gün doğumundan önceki zamandır ve her sıkıntı eninde sonunda son bulacaktır.

FRANKENSTEIN YA DA MODERN PROMETHEUS

Mary Shelley'nin "Frankenstein ya da Modern Prometheus" eseri, 19. yüzyıl gotik edebiyatının farklı bir temsilcisi, bilim kurgu türünün ve "çılgın bilim adamı" tiplemesinin erken örneklerinden biri sayılmaktadır. İngiltere feminizminin öncülerinden olan kadın hakları aktivisti Mary Wollstonecraft ve radikal görüşlere sahip siyasi düşünür William Godwin'in kızı olan Mary Shelley, yazımından yaklaşık iki yüzyıl geçmesine rağmen halen daha sinemaya, tiyatro oyunlarına, çizgi romanlara uyarlanan bu edebî eseri 18 yaşında yazmıştır. Romanda, bir bilim insanının laboratuvarında, ölü bedenlerden topladığı parçalardan elektriği kullanarak canlı bir yaratık yaratmasının ardı sıra gelen olaylar anlatılmaktadır.

"Frankenstein" ismi eserdeki bilim insanı Victor Frankenstein'a ait olmasına karşın, çoğunlukla onun yarattığı canavarın adı ile karıştırılmaktadır. "İblis, şeytan, yaratık" yerine kendisinin yaratıcısı Frankenstein'ın adıyla bütünleşmesi, belki de tesadüf değildir ve bize göz ardı ettiğimiz bir gerçeği göstermektedir. Frankenstein'ın "yaratık" imgesinin zihinlerimizde yarattığı benzer bir yanılgıya; 1931 yapımı filmin başrolü olan Boris Karloff'un yeşil teni, kısa saçları ve çivileri ile özdeşleşmesinde rastlanmaktadır. Düşünülenin aksine yaratık; sarı bir tene, uzun siyah saçlara, buruş buruş bir yüze ve kapkara ince dudaklara sahiptir.

Romanın alt başlığı olan "Modern Prometheus" ismi; Yunan mitolojisinde kendi gözyaşıyla yoğurduğu balçıktan insanı yaratan ve bu yaratığın varlığını sürdürebilmesi adına tanrılardan ateşi -ateşin bilgiyi temsil ettiği düşünülmektedir- çalan, ardından Zeus tarafından ebediyen cezalandırılan titan, Prometheus'den gelmektedir. Shelley için Victor Frankenstein, bu hikâyeden ders almayan modern bir Prometheus olmuştur.

Mary Shelley'nin, annesini kendisini doğurduğu esnada kaybettiği bilinmektedir. Kendisi de doğurduğu dört çocuktan üçünü kaybetmiştir. Eserine paralel olarak, Shelley için doğumun sanıldığı kadar kutsal olmadığı ve beraberinde pek çok kötü durumla karşılaşılabilirdiği düşüncesine sahip olabileceğini düşünmekteyim.

Eserinde kullanılan elektrik ile canlandırma işleminin ise romanın yazıldığı dönemde etkisini süren "Galvanizm" kavramından geldiği düşünülmektedir. Bu düşüncenin kurucusu Luigi Galvani, ölü doku ve hayvanları yeniden canlandırmak adına elektrik içeren birçok deney yürütmüştür. Galvanizmin Victor Frankenstein'ın çalışmalarıyla olan benzerliği, Shelley'nin

fantastik ve doğaüstü unsurlardan çok popüler bilim teorileriyle etkileşimini ve bilimin yanlış kullanımını sorgulamasını yansıtmaktadır, aynı zamanda bilim kurgu türüne bir eser verdiği düşüncesini desteklemektedir.

Mary Shelley, döneminin önde gelen feminizm savunucusu bir anneye sahip olmasına rağmen, kadın karakterleri romanında çarpıcı şekilde pasif göstermiştir. Bununla birlikte; kendi arzularını ve duygularını önemsemeyen daima çevresindeki erkekleri mutlu etmeye çalışan, kendisi için yazılan sona boyun eğen ve kendisini açıklama gereği duymayacak kadar bitap düşmüş kadın karakterler kaleme almıştır. Lakin aslına bakıldığında tüm bu kadın karakterler; kadınların romantik dönemin yalnızca kendisini düşünen eril sistemi altında ezilişini gösteren, özenle giydirilmiş ve Mary Shelley'nin bizlere bir soru işareti olarak bıraktığı kişilerdir.

Victor Frankenstein karakteri; erkek hegemonyası içerisinde olan bir toplumda, kendi ihtirasları ve narsist emelleri için eyleme geçtikten sonra ortaya başarısız bir sonuç çıktığında bunun sorumluluğunu üstlenmeyip çevresine ağır hasarlar getirse bile benlik sevdası yüzünden yegâne bir itiraftan kaçarak korkakça davranan bir tipin çok güzel bir tablosudur.

Frankenstein'in yarattığı; yaşamının ilk saniyesinde yaratıcısının tiksintisiyle ve nefretiyle karşılaşan ve hayata kelimenin tam manasıyla hiçbir şeyi olmadan başlayan bir karakterdir aslında. Konuşmayı, ateşi, yağmuru bilmeyen, en ilkel haliyle dünyaya gelmiş bir varlıktır. Eylemleri onu bir katil yapsa da Mary Shelley bu karakteri oldukça çelişkili kılmıştır. Tüm bu çelişkilere rağmen yarattığın şu sözü beni derinden etkilemiştir: *"Ama oldu işte; düşmüş melek, kötü şeytana dönüştü. Fakat o Tanrı ve insan düşmanının bile, kederli hali içinde dostları, eşlikçileri vardı: Bense yalnızım."* Bana kalırsa romanda, insanlık dışı yaratık gittikçe insanlaşırken, onun yaratıcısı gittikçe hırsı ve bencilliği ile canavarlaşmaktadır.

Eserdeki asıl tema Dr. Frankenstein'in yarattığı yaratma süreci anlatılmadan, bu sürecin tehlikeli bilgiler içerdiğinden bahsedilerek ve süreç gizli tutularak ürpertici bir atmosfer içerisinde işlenmiştir ki bu unsurlara gotik edebiyatta sıklıkla rastlanılmaktadır. Eserin aynı zamanda romantizm etkisinde yazılmasının sonucu olarak doğanın ve çevrenin; karakterler, onların ruh halleri ve olay akışı üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Örneğin romanın sonunda Victor'un yarattığı kovaladığı yerin sonsuz buzlardan oluşan Arktik Çölü olması, Victor'un yaratığa olan ilkel mücadelesinin sembolik zemini olarak işlev göstermektedir. Romanda İsviçre'de bölgesel olarak başlayan detaylı mekân tasvirleri daha sonrasında; Almanya, Fransa, İngiltere, İskoçya ve Rusya'ya yayılmaktadır. Mary Shelley farklı karakterler üzerinden Türkleri, Arapları, Güney Amerika'yı ve Hindistan'ı da kullanmıştır. Bu şekilde roman, Arktik Okyanusu'nda başlayarak tüm dünyayı kapsayan evrensel bir hikâyeye dönüşmüştür. Bu küresel kapsama bakılarak romanın, alegorik bir yanının da olabileceği düşünülmektedir.

Romanda pek çok farklı içerikle karşılaşmaktadır. Walton'un mektupları tüm olayı bize aktarmaktadır. Victor'un öyküsü Walton'un mektuplarının içerisinde, yarattığın hikâyesini Victor anlatmaktadır. Felix ve Safie'nin aşkını ise yaratık anlatmaktadır. Mary Shelley fazlasıyla katmanlı bir şekilde olayı bize aktarmıştır. Ayrıca roman içerisinde başta Milton'un Kayıp Cennet'i olmak üzere Genç Werther'in Acıları ve Paralel Yaşamlar gibi pek çok esere göndermeler ve referanslar bulunmaktadır.

(Hikâye 2. Dünya Savaşı'nın üçüncü yılında, Rusya'da geçmektedir. Hücreye yeni gelen adam Alman bir savaş esiridir. İkinci adam ise İngiltere'nin müttefikleri olan Rusya'ya ihanet gerekçesiyle tutuklanmış, İngiliz bir bilim insanıdır.)

SAHNE 1 (Alman esirin kutuyu açmasından birkaç saat sonra, akşamın geç saatleri. Alman esir ranzanın üst katında yatıyor, bilim adamı masada kitap okuyor.)

ALMAN ESİR - Neden buradasın?

BİLİM İNSANI - Vatana ihanetten (!)

ALMAN ESİR - Müttefikine ihanet mi ettin?

BİLİM İNSANI - Rus hükümetine göre evet. Bana göre hayır.

ALMAN ESİR - Ne kadar oldu?

BİLİM İNSANI - 413 gün.

ALMAN ESİR - 413 gün. Çok zor geçmiş olmalı? *(Bilim insanı cevap vermez.)* Ne yaptın, nasıl bir ihanet bu? Neden öldürmediler seni?

BİLİM İNSANI - Çok soru soruyorsun.

ALMAN ESİR - Önümüzdeki tanrı bilir kaç ayı birlikte geçireceğiz. Kim olduğunu bilmek istiyorum.

BİLİM İNSANI - *(Masadan kalkar ve ranzadaki yerine oturur.)* Kim olduğumu ben de bilmiyorum ki. Daha fazla soru sorma lütfen.

(Aradan biraz zaman geçer. İkisi de tavanı seyrediyorlardır.)

ALMAN ESİR - Kutuyu hücreye nasıl soktun?

BİLİM İNSANI - Soru sormayacaktın. *(Biraz bekler.)* Gizlice sokmadım. Gardiyanlar biliyor. Herkes o kadar da suçlu olduğumu düşünmüyor demek ki.

ALMAN ESİR - Peki ya içindekiler?

BİLİM İNSANI - Koleksiyonum. *(Başını kaldırıp ranzanın üstüne doğru bakar.)* Uyu artık.

SAHNE 2 (Ertesi gün, sabahın erken saatleri. Bilim adamı masada, aynı kitabı okumaya devam ediyor. Gardiyan kapıyı açar.)

GARDİYAN - Hallettin mi?

BİLİM İNSANI - *(Kahkahalarla gülmeye başlar. Uzunca bir süre güler. Sonra aniden susar, kitabına döner.)* Her zamanki gibi.

GARDİYAN - Bu sefer çok hızlı oldu. İz bırakmadığına emin misin?

BİLİM İNSANI - Eğer iz bırakmışsam, gardiyan, nerede olacağımı biliyorsun. Gelip hesabını sorarsın.

GARDİYAN - *(Keyifle güler.)* Bu savaş bittiğinde dostum, sen ve ben güzel bir ziyafet çekeceğiz ve her şeyi geride bırakacağız.

BİLİM İNSANI *(Başını kitaptan kaldırıp gardiyana döner. Oldukça ciddi bir ifade ve ses tonuyla konuşur.)* - Bana bir söz ver gardiyan. Söz ver? *(Gardiyan onaylarcasına kafasını sallar.)* Bir gün her şeyi geride bırakıp yaşamaya devam edersem, öldür beni. Silahını kaldır, alınma daya ve bir, emin olmak için iki el sık kafama. Eğer yapamazsan, benden kaçabildiğin kadar uzağa kaç. Çünkü bütün bu yaptıklarımı geride bırakabildiğim gün dünyadaki en tehlikeli adam olurum.

GARDİYAN *(Şaşkın, afallamış bir suratla bilim adamına bakar. Kendi kendine söylenerek hücreye girer.)* - Deli adam; deli, ruh hastası adam... *(Bilim adamı kitabına geri dönmüştür. Gardiyan hücrenin ortasındaki siyah poşeti kavrar, sürükleyerek hücreden çıkarır ve kapıyı kilitlet.)*

BİLİM İNSANI *(Masadan kalkar. Yatakları düzeltmeye başlarken kendi kendine mırıldanır.)* - Bir aptalın anlattığı masal bu: / Kuru gürültüler, deli saçmalıklarıyla dolu / Sebep yok onu öldürmem için, / Beni mahmuzlayan tek şey, kendi yükselme hırsım. / Öylesine kan içinde yüzüyorum ki artık, / geri gitsem de bela, ileri gitsem de.¹ *(Her seferinde biraz daha neşeyle, sonunda dans etmeye başlayana kadar aynı sözleri söylemeye devam eder. Bu sırada ranzanın iki katını da düzeltmiştir; kırmızı kutuyu da ranzanın alt katındaki yatağın üzerine, Alman esirin kutuyu ilk gördüğü yere koyar.)*

SAHNE 3 (SAHNE 1'in geçtiği akşamın sabaha karşısına geri dönülecektir. Alman esir uyuyor. Bilim adamı saatlerdir uyuyormuş gibi yaptığı yataktan kalkar. Masanın

¹ William Shakespeare'in Macbeth eserinden alıntıdır. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Hasan Âli Yücel Klasikler Dizisi, 11. Basım Önsözü, s. 40, 41, 43.

çekmeceğine gider. Alman esir içeri girmeden saniyeler önce çekmeceye sakladığı kibrit kutusunu çıkarır, kutuyu yarım açar.)

BİLİM İNSANI (*Küçük bir çocukla konuşuyormuş gibi kibrit kutusuna doğru konuşur.*) - Merhaba güzelim. Zamanı geldi, hazır mısın? (*Kutuyu biraz daha açar. İçinden sarı-siyah bir akrep çıkarır. Ranzanın ilk iki basamağını çıkar, kafasını Alman esire doğru uzatır. Kutuyu tutmayan eliyle adamın saçlarını okşamaya başlar.*) Üzgünüm... Aslında hiç üzgün değilim. Üzülme ne demek? (*Sessizce kıkırdar.*) Bilmiyorum. Hatırlamıyorum. (*Bir basamak daha çıkar. Akrebi kutudan çıkarır. Yavaşça adamın koluna koyar ve kuyruğuna ani bir hareketle dokunur.*)

ALMAN ESİR (*Yüzünde keskin bir acı ve canhıraş bir bağırişle uyanır.*) - Ne oluyor? Ne yapıyorsun. (*Acısından konuşamıyordur. Yatakta sertçe kıvrınır, bağirmaya çalışır ama sesi çıkmaz.*)

BİLİM İNSANI (*Hiçbir şey olmuyormuş gibi ranzadan iner, sandalyeye oturur, ayaklarını masaya uzatıp Alman adamı seyretmeye başlar.*) - Dört dakika. Duymak istediklerini sana anlatabilmem için dört dakikam var. (*Adamın kıvranırları artıp yatakta sarsılmaya başlayınca sırtmaya başlar.*) Akrep soktu seni, ben koydum üzerine akrebi. Onlar istedi. Onlar istedi, ben istemedim. Akrep soktu seni. Onlar istedi. Soktu seni. Bana yap diyorlar. Onlar diyor. (*Aynı sözleri tekrarlamaya devam eder.*)

ALMAN ESİR (*Bağırarak ve kıvrınacak takati kalmamıştır. Solukları yavaşlar. Güçlülkle duyulan bir sesle konuşur.*) - Delisin sen. Deli... Gar, gardi, garıdyo...

(Bilim adamı, adamı birkaç dakika daha izler. Sonra usulca yerinden kalkar. Tekrar ranzaya çıkar. Ölü adama yaklaşır. Yüzünde içten bir gülümseme vardır. Adamın alnına ufak bir öpücük kondurur. Sonra üzerindeki gri ceketin düğmelerinden birini koparır. Usulca kırmızı kutusuna gider, kutuyu açar ve düğmeyi kutuya, diğer dört yüz on bir düğmenin yanına koyar. Sandalyesine döner, kitabını açar ve bir cümle okur.

BİLİM İNSANI- Ölmek için doğmuştur ya insan, o yüzden her yağmur sonrası toprak kokusunu sever.²

Sude SÜMBÜL 11-E

---

² Lev Nikolayeviç Tolstoy'un Bütün Mutluluklar Birbirine Benzer eserinden alıntıdır.

DÜŞÜNMENİN BEDELİ

Elindeki kutuyu açarken aklında iki ihtimal vardı: Adamın geçmişinden kalma eski bir anı koleksiyonu veya hepsini birden öldürebilecek bir çeşit zehir. Ya adamın geçmişinin hayaletleriyle tanışacaktı ya da kendileri ölümler dünyasındaki yerlerini alacaklardı. Yine de hâlihazırda kuyunun dibinde olduğu düşüncesiyle kutuyu açiverdi. Hem beklediği hem de hiç beklemediği bir şeyle karşılaşmıştı. El yazısıyla ölümsüzleştirilmiş bir kutu dolusu düşünceyle... İki tahmininde de nispeten haklıydı. Haklıydı çünkü yazılar bütün insanların ortak belleği idi. Fakat aynı zamanda insanoğlunun şimdiye kadar kullandığı en güçlü zehirdi onlar. Başka hangi zehir yüzyıllar sonra bile insanları etkilemeye, hayatlarını elinden almaya devam edebilirdi? Tarih boyunca kâğıtlara yazılmış, bağırarak söylenmiş birkaç cümle zehirlememiş miydi pek çok insanın beynini, o çok büyük fikirler almamış mı sayısız canı? "Ama bizi iyileştiren, aydınlığa götüren de birkaç parlak fikir değil midir?" diye düşündü. Zihninde yaşadığı bu çelişkiyle kendi kendine gülümsedi. Zaten ilaçlar da dozu ayarlanmış zehir değil miydi? Demek ki önemli olan hastalığa doğru ilacı doğru miktarda kullanabilmek diye aklından geçirdi ve giderek saçmaladığını düşündüğü bu bilinç akışını oracıkta kesip atıverdi. Yazılardan birini eline aldı, incelemeye başladı. Okudukça bu yazıların yazılmasına ve saklanmasına nasıl izin verdiklerini merak etti. Yazılarda doğanın, aşkın, duyguların arkasına saklanmış isyan alevlerinin yakıcılığını göz ucuyla bile hissetmişti. Kâğıtları biraz daha karıştırdıktan sonra can sıkıntısıyla oflayarak kutuyu yatağının üzerine bıraktı, pencere pervazına geçip oturdu.

Ne kadar olduğunu anlamadığı bir süreden sonra koğuş arkadaşının çıkardığı seslerle kendine geldi. Soğuktan ve günlerin verdiği yorgunluktan içi geçmişti. Yavaşça doğruldu, hapisane camından manzarayı izlemeye başladı. Hafif bir alayla karışık, ne kadar kartpostalılık bir manzara diye geçirdi aklından. İnsanın gözünü alan bembeyaz örtü, başları gökyüzünü delip geçen dağlar, donmuş nehirler... O göz kamaştırıcı kar manzaraları; Akdeniz'deki bir çocuk için sınırsız duyguların, neşeli hayallerin kaynağı olabilirdi ama buralılar için kar, sadece yalnızlık anlamına gelirdi. Bulutlar, bir kez buz kristallerini

üstlerine bırakmaya başladı mı tüm dünya onları terk ederdi. Toprak ana besin vermez, nehirler sularını saklar, medeniyet onları kaderlerine bırakırdı. Yine de kar; onun için çocukluk hatıraları, geçmiş neşeli günler demektir. O, mazide kaybolmuşken adam, karşısına geçip mavi gözleriyle onu izlemeye başladı. Yüzündeki beklenti dolu ifadeden gerçek bir tanışma zamanının geldiğini anlamıştı. Hapishane kıyafetlerinin içindeyken bile adamın duruşundan, davranışlarından hâli vakti yerinde bir ailenin ferdi olduğu belli oluyordu. Yüzeysel bir tanışmanın ardından adam, kâğıtlarla konuşmaktan sıkılmış olacak ki henüz tanıştığı bir yabancıya birden kendi hayat hikâyesini anlatmaya başladı. Anlatımı kusursuzdu. Yazarlara yaraşır bir biçimde, konuşmasıyla, vurgusuyla insanın zihnini ele geçirip fikirlerini doğrulamayı başarıyordu. Doğduğu ortamdan, ticaretle uğraşan saygın bir ailenin oğlu olduğundan bahsetti. Hayatlarını paraya adayan ailesinin aksine o, kalbinin kâğıdın başka bir türüne, ciltlenmiş hâline, kaptırmıştı. Yazıları uğruna ailesini, ülkesini, özgürlüğünü kaybetmiş; çareyi başka bir ülkeye gelmekte aramıştı. Ne yazık ki burada da kaderi memleketinde yaşadıklarından farklı olmamıştı. Yazdıkları tehlikeli bulunmuş, tutuklanmıştı. Yine de parayı veren düdüğü çalıyordu. Gardiyanlar, "ufak" bir ücret karşılığında ona kâğıt kalem tedarik etmişler, onun çiçek kokusuyla maskelenmiş anarşist yazılarını saklamasına ses çıkarmamışlardı fakat yazılarının dış dünyaya ulaşmasına kesinlikle izin verilmiyordu. O, her şeye rağmen yazıların ölümsüzlüğüne inanıyordu. Elbet bir gün düşünceleri bu duvarları yıkacak ve tüm dünyayı saracaktı. Bir süre sonra, sessizlik odaya hâkim olduğunda sıranın kendisine geldiğini anladı ve kendi hikâyesini anlatmaya başladı. Etnik farklılıkları yüzünden gördükleri baskılardan; kendi dillerini, isimlerini, kültürlerini nasıl unutturmaya çalışıldığını ve hatta ırkçılığın nasıl geri kalmış toplumları modernleştirme şekerleriyle kaplanıp, dış dünyaya servis edildiğine kadar dışarıda söyleyemediği her şeyi yeni arkadaşına aktardı. Anlatımını bitirdiğinde adamın mavi gözlerindeki sıcaklık ifadeden anlamıştı iki dışlanmış, ezilmiş ruhun birbirlerine dokunduğunu.

Günler birbirini kovalıyor, haftalar aylara dönüşüyor, zaman hızla akıp gidiyordu. Hapishaneye iyice alışmıştı. Yemek saati geldiğinde yemeğini yiyor, gezinme saati geldiğinde geziyor, kalan vakitlerde de bu saatlerin gelmesini bekliyordu. Her günü, yaptığı her şey birbirinin aynıydı. Ama değişen bir şey vardı: koğuş arkadaşı. Adamın gözlerindeki o sıcaklıktan artık eser kalmamıştı. Her geçen gün daha da asabileşiyor, daha da huysuzlaşıyordu. İlk başlarda bu değişimin sebebini anlayamamıştı ama bir süre sonra fark etti ki adamın elindeki kâğıtlar azaldıkça huzursuzluğu artıyordu. Yazısını küçültse de sularla duvarlara yazmaya çalışsa da fikirlerini tam olarak aktaramadığı ortadaydı. O ise yanında sinir küpüne dönüşen bu adama rağmen hayatına normal bir biçimde devam etmeye çalışıyor, şikâyet etmiyordu. Yine bir akşam, yemekten sonra yatağına geçmiş hücrenin içinde volta atan arkadaşını sessizce izliyordu. "Belli ki bu dünyada yazılarıyla var olduğunu düşünüyor, düşüncelerini kaybederse kendinin de kaybolacağından korkuyor." diye aklından geçirdi ve yemeğin getirdiği rehavetle uykuya kaldı. Büyük bir gürültüyle uyandığında saat epeyce ilerlemişti. Hemen bir mum kapıp ilerideki büyük karaltının başına gitti. Koğuş arkadaşı kanlar içinde yerde yatıyordu. Onu biraz incelediğinde ranzanın kenarındaki çiviyle parmağını kökünden kestiğini fark etti. Baygınken bile çok acı çektiğini tahmin ettiği adamın yüzünderse anlamlandıramadığı bir huzur ifadesi vardı. Başını kaldırdığı zaman, kanla yazılmış yazıyı gördüğündeyse anladı, adamın asıl canını yakanın parmağındaki yara değil; zihnini, kalbini delip geçen fikirleri olduğunu.

TÜRK KADIN LİDER "TÜRKAN SAYLAN"

13 Aralık 1935'te İstanbul'da doğmuştur. Cumhuriyet dönemindeki ilk müteahhitlerden olan Fasih Galip Bey ile İsviçreli Leyla çiftinin beş çocuğunun en büyüğüdür. Dört kardeşinden dolayı belki de abla olmanın verdiği meziyetler onu, meslek hayatında ve sorunlara çözümler ürettiği gönüllülük hayatında iyi bir lider yapmıştı. Katı ve baskıcı olan ebeveynleri mahalledeki çocuklarla birlikte oynamasına dahi izin vermezdi. Koskoca bir konakta varlık içinde başlayan hayatı, müteahhit babasının işleri bozulunca hayatları sıkıntıyla geçmeye başladı. Yaşadıkları konağın odalarını kiraya vermek zorunda bile kaldılar. Hayatı boyunca en büyük isteği köy doktoru olmaktı. Ve başardı da. Okulun ilk günlerinde yakasına taktığı 'tıp rozeti' hayatı boyunca onun için sahip olduğu en değerli takıydı. Okulunu bitirmeden evlendi. Ardından iki tane oğlu oldu. Her iki oğlunu doğurduktan sonra ise tüberküloza yakalandı. Hastalığı kemiklerine kadar işlediği için ikincisi çok daha ağır geçti, 8 ay yüzüstü yatmak zorunda kaldı. Sonraki iki yıl boyunca demir korse giymek zorunda kaldı ama asla pes etmedi. Fakat bu zor şartlara rağmen 1963 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Türkan Saylan denilince akla cüzzam hastalığı ve cüzzamla ilgili yaptığı çalışmalar gelmektedir. 1958 yılında Bakırköy Akıl Hastanesi'ni hamile bir öğrenci olarak ziyaret etmiştir ve cüzzam hastalarının yaşadıklarına ve oradaki kötü koşullara yüreği dayanamamıştır. Türkan Saylan'ı oraya götüren görevli, hastalara dokunmaması için onu uyarmıştır. Fakat Türkan Saylan bir hekim hastaya dokunamazsa, nasıl şifa versin? diyerek hastaya dokunmuştur. Çünkü genç Türkan; okumuş, araştırmış, bu hastalığın dokunarak bulaşmadığını ve tedavisinin de olduğunu iyice öğrenmişti.

Deri ve zührevi hastalıklar alanında uzmanlığını almasında o hastaneyi ziyaret etmesi etkili olmuştur. Türkiye'de cüzzamlılara ilk dokunan da 1976 yılında Cüzzamla Savaş Derneğini kuran da o oldu. Dermatopatoloji laboratuvarının, Behçet Hastalığı ve cinsel ilişkiyle bulaşan hastalıklar polikliniklerinin kurulmasında öncülük etmiştir. İstanbul'daki Lepa Hastanesi'nin gönüllü olarak başhekimliğini de yapmıştır. Ve Uluslararası Gandhi ödülünü almıştır.

İngiltere’de eğitim görmüş ve Fransa’da çalışmalar yapmıştır. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji Anabilim Dalı Başkanlığını, İÜ Lepra Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğü nü, İÜ Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezinin kuruluşu / yönetimini, kadın sağlığı dersleri koordinatörlüğünü ve Dermatoloji Kliniği öğretim üyeliğinde görev almıştır.

2006 yılına kadar Dünya Sağlık Örgütü’ne lepra konusunda danışmanlık yapmıştır. Uluslararası Lepra Birliği’nin kurucu üyesi ve başkan yardımcılığında yer almıştır. Avrupa Dermato Veneroloji Akademisi’nin ve Uluslararası Lepra Derneği’nin de bir üyesi olmuştur. Hindistan’da verilen Uluslararası Gandhi Ödülü’nü 1986’da almıştır. Türkiye’de ve dünyada verilen prestijli pek çok ödülün sahibi o olmuştur.

Yaptığı şeyler çok hafif gözükse de aslında durum pek de öyle değildi. Kurulan İstanbul Lepra Hastanesi’de çalışacak doktor ve hemşire bulmak büyük meseleydi. Ayakları deforme olmuş cüzzam hastalarına ayakkabı yapılabilsin diye hastanenin içinde atölye bile kurdurmuştur. Ancak tüm bunları parasızlık ve yokluk içinde yaptırmaya çalışmıştır. Parasızlığı hiçbir zaman imkânsızlık ve yokluk olarak görmemiş, savaşmak için bir bahane olarak görmüştür. Hayatında en çok korktuğu şey diplomasının elinden alınmasıymış. Fakat her zaman “Elimden diplomamı alsalar, gider yenisini alırdım ben” diyormuş. Yeniden mücadele etmeye ve sıfırdan başlamaya daima hazırmiş.

Özel hayatı da hiçbir zaman sorunsuz değilmiş ilk eşiyle yollarını ayırmış. Çocuklarını göremediği çok zaman da olmuş, parasızlığı sonuna kadar yaşadığı da. Fakat her iki oğlu da özgürlüğün ne demek olduğunu anne evinde öğrenmiştir. Türkan Saylan kendi çocuklarını ihmal ettiğini dile getirirse de oğulları Çınar ve Çağlayan Öрге, “Bize üç öğün yemek yapmadı ama ufkumuzu açtı” diyerek annelerini daima hatırlıyorlar. İki oğlunun üniversite arkadaşlarından kalacak yeri olamayanlara evini açmıştır Türkan Saylan. Ve asla gizlice bile olsa bir kepçe fazla yemek koymazmış öz çocuklarına. Oğulları bu sebeplerden dolayı her zaman annelerinin arkasından şöyle demiştir:

“Biyolojik olarak onun annemiz olduğunu bile hissetmezdik, arkadaş gibiydik, hayatını değiştirdiği diğer çocuklar gibiydik. Onları hiçbir zaman bizden ayrı tutmadı.”

Türkan Saylan, 2009 yılında hayatını kaybedene kadar çağdaş bir toplum için, eğitimde fırsat eşitliği, kız çocuklarının eğitim görmesi ve meslek sahibi olması için büyük bir mücadele vermiştir. Kurucusu olduğu Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, binlerce kardelene can suyu verdi ve kız çocuklarının özgür olması adına büyük bir savaş vermiştir. Türkan Saylan’ın yaptıklarından ve başardıklarından dolayı asla kutlama beklemediğini oğulları şöyle dile getirmiştir:

“Annem kahramanlık yapmıyordu kendine göre. Rutin, doğal işler gibi görüyordu, bizim de böyle düşünmemize fırsat vermezdi.”

Doktor olan küçük oğlu Çınar Öрге, annesinin hiçbir planlama yapılmadan binlerce kişinin katıldığı cenaze törenini şöyle anlatıyor:

"Ben hayatım boyunca bu kadar temiz yüzlü insanı bir arada görmedim. Orada ağlayan bir sürü insan vardı. Hüngür hüngür değil... Bir yaş düşüyordu gözlerinden. Hüzünlü ama çok tatlı bir vedaydı."

Kendi evlatlarına 'eksik annelik' yapmadı o, binlerce çocuğu kendi evlatlarının arasına kattı. Her koşulda karşılaştığı sorunlara bir çözüm üretmeyi görev haline getirmiştir. Atatürk'ün çizdiği cumhuriyet yolunda ilerleyen, bilime sevdalı, her zaman gerçeğin peşinden koşan, mücadeleci kişiliği ile pek çok insana ilham kaynağı olmuş lider bir kadındı Türkan Saylan. Nazım Hikmet'in "Yaşamak şakaya gelmez, büyük bir ciddiyetle yaşayacaksınız" sözleri Türkan Saylan'ın yaşam felsefesi haline gelmiştir. İyi, gerçekçi, çağa ayak uyduran bir şekilde eğitilmiş itopluluklarının uygarlık akımını, bilimini, teknolojisini, eşitliğini, insan haklarını ve çevre bilincini, barışçıl ve dürüst olmanın erdemlerini kavrayıp içselleştirebileceğini ve yaşama geçirebileceğini düşünen Türkan Saylan, bunu da şu şekilde açıklamıştı:

"Hem tek tek bireylerin hem de ulusun tümünün fırsat eşitliğinden yararlanarak, yeteneklerinin, zekâsının ve beklentilerinin kendisini götüreceği en son noktaya varabilmesi gerekir. Ancak altyapısını çağdaş şekilde geliştirmiş olan insanlar bilgi ve becerilerini kardeşçe, farklılıkları zenginlik sayarak birleştirip, Mustafa Kemal ve arkadaşlarının bize emanet ettiği bu güzeller güzeli ülkeyi hak ettiği uygarlık düzeyine getirebilirler."

Atatürk ilke ve devrimlerine sahip çıkmak, geliştirmek, çağdaş eğitim yoluyla çağdaş insan ve çağdaş topluma ulaşmak amacı ile gerçekleştirdiği çalışmalar, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneğini kurarak bu konuda sivil toplumun duyarlılığını arttırdığı ve Türk toplumunun gelişmesi ve kalkınması için önderlik yaptığı için 2005 yılında, Prof. Dr. Türkan Saylan, toplumsal duyarlılık ve sivil toplum önderliği konusunda, "Türk lider" seçilmiştir. ÇYDD kurucusu ve başkanı Prof. Türkan Saylan, hayatını sosyal sorumluluk projelerine ve eğitime adanmış idealist bir liderdi. Başarısının anahtarını dürüstlük, kararlılık olarak nitelendiriyor. Hayattan kopmamak, hayatın içinde olmak ve hayatı bir an önce tanımak istediği için köy hekimi olmayı isteyen, öğrencilik yıllarında cüzzamla savaşmaya başlayan, uzmanlığını kimsenin istemediği deri ve zührevi hastalıklar üzerine yapan Türkan Saylan, bugün Türkiye'nin en güvenilir derneklerinden biri olan Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneğinin kurucusu ve başkanı olmuştur.

Toplumun dışına itilen, damgalanan, hor görülen her kim varsa onu yanına almıştır. Cüzzamlılara hizmet götürmüş, sokak çocuklarına sahip çıkmış, Cumhuriyet kızlarının iyi eğitim almasını sağlamaya çalışmış ve şiddete maruz kalan kadınların elinden her zaman o tutmuştur. Nerede bir olumsuzluk varsa, Türkan Saylan her zaman orada yardım eli uzatmak için bulunmuştur. Kemalist, feminist, hümanist bir liderdir aynı zamanda. Sıfatları ve özellikleri saymakla hiçbir zaman bitmez. Ve sayfalara sığmayacak kadar renkli ve mutlu bir hayat yaşamıştır.

Erastan
Vakfı

